

TÜRKİYE'DE YEŞİL
TAKSONOMİ
RAPORLAMA
KILAVUZLARININ
HAZIRLANMASI VE
POTANSİYEL
KULLANICILARI İLE
FAYDALANICILARININ
BELİRLENMESİ

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

AFD
AGENCE FRANÇAISE
DE DÉVELOPPEMENT

Frankfurt School
of Finance & Management

German Excellence. Global Relevance.

İÇİNDEKİLER

1. PROJE BİLGİSİ	7
2. TAKSONOMİ RAPORLAMA KILAVUZU NEDİR	10
3. RAPORLAMA KILAVUZLARI İÇİN METODOLOJİK ÖNERİ	12
3.1. RAPORLAMA KILAVUZUNUN GENEL VE ÖZEL AMAÇLARI	12
3.1.1. RAPORLAMA KILAVUZUNUN İLKELERİ	13
3.1.2. KILAVUZLARIN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN MEVCUT BİLGİLERİN TANIMLANMASI VE ANALİZİ	14
3.1.3. <i>Finansal Olmayan Kuruluşlar için Temel Performans Göstergeleri</i>	14
3.1.3.1. Ciro ile İlgili KPI (Ciro-KPI)	15
3.1.3.2. Sermaye Harcamalarına İlişkin KPI (CapEx-KPI)	15
3.1.3.3. İşletme Harcamalarına İlişkin KPI (OpEx-KPI)	15
3.1.3.4. Finansman Kaynağına İlişkin KPI:	15
3.1.4. <i>Finansal Kuruluşlar (Bankalar) için KPI'lar</i>	17
3.1.4.1. Finansal Kurumlar (Bankalar) için Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) Raporlaması	17
3.1.4.2. Raporlama Şablonları	19
3.1.4.2.1. Diğer Raporlama Hususları	20
4. SEÇİLEN ÜLKELERDEKİ RAPORLAMA KILAVUZLARI	23
4.1. AB TAKSONOMİSİ	23
4.2. GÜNEY AFRİKA TAKSONOMİSİ	24
4.3. ÇİN KATALOĞU	25
4.4. ENDONEZYA YEŞİL TAKSONOMİSİ	25
4.5. MEKSİKA YEŞİL TAKSONOMİSİ	26
4.6. GÜNEY KORE K-TAKSONOMİSİ	26
5. RAPORLAMA KILAVUZLARI ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER VE TAVSİYELER	27
6. TAKSONOMİNİN POTANSİYEL KULLANICILARI İÇİN ÖNERİLEN RAPORLAMA KILAVUZLARI	29
6.1. RAPORLAMA ŞABLONU	29
6.2. KULLANIM REHBERİ	30
6.2.1. FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR İÇİN KILAVUZ	31
6.2.2. FİNANSAL KURUMLAR (BANKALAR) İÇİN KULLANIM REHBERİ	38
6.2.3. DOĞRULAMA PROTOKOLÜ	41
7. EKLER	46

Tablo Listesi

Tablo 1 Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) ESG Raporlama Çerçevesi, 2022	22
Tablo 2 Finansal Kurumlar için Raporlama Şablonu Kullanım Talimatları, Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) "Finansal Kurumlar için Raporlama" kılavuzundan uyarlanmıştır, Kaynak: FS Proje Ekibi, 2023	40
Tablo 3 Model Doğrulama Protokolü.....	42

Şekil Listesi

Şekil 1 Sürdürülebilir Finans Taksonomisi Amaçları - OECD Tarafından Geliştirilen Sürdürülebilir Finans Tanımları ve Taksonomileri, 2020	8
Şekil 2 İlgili Faaliyetler ve Çıktılarla Proje Görevlerine Genel Bakış	9
Şekil 3 Taksonomiye Uygun ve Uyumlu Faaliyetlerin Belirlenmesi için Adımlar: FS Proje Ekibi, 2023	30
Şekil 4 Taksonomi Beyan Adımları- FS Proje Ekibi, 2023	31
Şekil 5 Ekonomik Faaliyetler Listesi, Önemli Katkı Kriterleri ve Taksonomi Prensiplerinin Raporlama Şablonu Üzerinde Gösterimi, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023	33
Şekil 6 KPI-Ciro Rapor Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023.....	34
Şekil 7 KPI-Sermaye Harcamaları (CapEx) Rapor Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023	35
Şekil 8 Operasyonel harcamalar (OpEx) KPI Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023	36
Şekil 9 Finansman Kaynağı KPI, FS Proje Ekibi, 2023	38
Figure 10 GAR Şablonu, Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) Finansal Kurumlar için Raporlamadan uyarlanmıştır, FS Proje Ekibi,2023	39

Kısaltmalar Tablosu

Kısaltma	Tanım
AFD	Fransız Kalkınma Ajansı
ABM	Meksika Bankalar Birliği
AMAFORE	Meksika Emeklilik Tasarruf Fonu Yöneticileri Birliği
AMAI	Meksika Yatırım Danışmanları Birliği
AMIB	Meksika Borsa Kurumları Birliği
AMIS	Meksika Sigorta Kurumları Birliği
ASEAN	Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği
ASISA	Güney Afrika Tasarruf ve Yatırım Derneği
AuM	Yönetim Altındaki Varlık
BASA	Güney Afrika Bankalar Birliği
BEIS	İş, Enerji ve Endüstriyel Strateji Bakanlığı
BPS	Badan Pusat Statistik-İstatistik Endonezya
BTAR	Bankacılık Defteri Taksonomi Uyum Oranı
BUSA	İşbirliği Güney Afrika
CapEx	Sermaye harcamaları
CBD	Biyoçeşitlilik Sözleşmesi
CBI	İklim Tahvilleri Girişimi
TCMB	Çin Bankacılık Düzenleme Komisyonu
CCA	İklim Değişikliğine Uyum
CCM	İklim Değişikliği Azaltım
CDP	Karbon Saydamlık Projesi
CDSB	İklim Bildirim Standartları Kurulu
CEAT	Kurumsal Çevresel Eylem Takibi
CESF	Finansal Sistemin İstikrarı Konseyi
CET	Teknik Değerlendirme Kriterleri
CFO	Finans Direktörü
CMFS	Meksika Sürdürülebilir Finans Konseyi
CNBV	Meksika- Ulusal Bankacılık ve Menkul Kıymetler Komisyonu
CNSF	Meksika- Ulusal Sigorta ve Tahvil Komisyonu
CONSAR	Emeklilik Tasarruf Sistemi Ulusal Komisyonu
COP26	26. Taraflar Konferansı
CRR	Sermaye Koşulları Yönetmeliği
CSRC	Çin Menkul Kıymetler Düzenleme Komisyonu
CSRD	Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi
DEA	Çevre İşleri Bakanlığı
DFFE	Güney Afrika Ormancılık, Balıkçılık ve Çevre Bakanlığı
DNSH	Önemli Zarar Vermeme

DoCC	İklim Değişikliği Başkanlığı
DPME	İzleme ve Değerlendirme Departmanı
EBA	Avrupa Bankacılık Otoritesi
EFRAG	Avrupa Finansal Raporlama Danışma Grubu
EIOPA	Mesleki Emeklilik Kurumu
ESDM	Endonezya- Enerji ve Maden Kaynakları Bakanlığı
ESG	Çevresel, Sosyal ve Yönetişim
ESMA	Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi
AB	Avrupa Birliği
FA	Finansal Danışmanlar
FCDO	Dışişleri, Milletler Topluluğu ve Kalkınma Ofisi
FDI	Doğrudan Yabancı Yatırım
FMP	Finansal Piyasa Katılımcısı
FSB	Finansal İstikrar Kurulu
FSCA	Finans Sektörü Davranış Otoritesi
FSI	Finansal Hizmetler Sektörü
FSS	Mali Sektör Gözetimi
G20	G20 Grubu
GAAP	Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri
GAR	Yeşil Varlık Oranı
GBP	Yeşil Tahvil İlkeleri
GDP	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
GHG	Sera gazı
GKKT	Entegre Finansal Hizmetler Sektörü Politika Grubu
GRI	Küresel Raporlama Girişimi
GTT	Meksika- Sürdürülebilir Taksonomi Çalışma Grubu
HfT	Yüksek Frekanslı Ticaret
HLEG	Üst Düzey Uzman Grubu
IEA	Uluslararası Enerji Ajansı
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
IFRS S1	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları- Standart 1
IFRS S2	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları- Standart 2
IIRC	Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi
IOSCO	Finansal İstikrar Kurulu ve Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü
IPAB	Meksika- Banka Tasarruflarını Koruma Enstitüsü
IPCC	Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli
IPSF	Uluslararası Sürdürülebilir Finans Platformu
IR	Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi
ISIC	Uluslararası Standart Endüstriyel Sınıflandırması
ISSB	Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu
JSE	Johannesburg Menkul Kıymetler Borsası

KKP	Endonezya- Deniz İşleri ve Balıkçılık Bakanlığı
KLHK	Endonezya- Çevre ve Orman Bakanlığı
KPI	Kilit Performans Göstergesi
NACE	Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NAFMII	Ulusal Finans Piyasası Kurumsal Yatırımcılar Birliği
NBFI	Banka Dışı Finans Sektörü
NBI	Ulusal İş Girişimi
NDC	Ulusal Katkı Beyanı
NDRC	Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu
NFRD	Finansal Olmayan Raporlama Direktifi
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OJK	Endonezya Finansal Hizmetler Kurumu
OpEx	Operasyonel Harcamalar
PA	İhtiyati Otorite
PBOC	Çin Halk Bankası
PRB	Sorumlu Bankacılık İlkeleri
PUPR	Endonezya- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
SA GFT	Güney Afrika'nın Yeşil Finans Taksonomisi
SAIA	Güney Afrika Sigorta Birliği
SASB	Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu
SCIAN	Kuzey Amerika Endüstriyel Sınıflandırma Sistemi
SDG	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
SECO	İsviçre Devlet Ekonomik İşler Sekreterliği
SFC	Sürdürülebilir Finans Komitesi
SFDR	Sürdürülebilir Finans Beyan Yönetmeliği
SHCP	Meksika- Maliye ve Kamu Kredileri Bakanlığı
SIDA	İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı
TCFD	İklimle İlgili Finansal Beyan Görev Gücü
TEG	Teknik Uzman Grubu
TFND	İklimle Bağlantılı Beyan Görev Gücü
UN	Birleşmiş Milletler
UN PRI	BM Sorumlu Yatırım İlkeleri
UNCCD	Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNEPFI	Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi
UNFCCC	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
UNGC	Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi
VRF	Değer Raporlama Vakfı

1. Proje Bilgisi

Türkiye'nin Ulusal Yeşil Taksonomisi, İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından koordine edilecektir. Bu süreçte Türkiye'ye destek olmak amacıyla Fransız Kalkınma Ajansı-AFD (Agence Française de Développement), Ulusal Yeşil Taksonomi'nin hazırlanmasında İklim Değişikliği Başkanlığı'na eşlik etmektedir. "Türkiye'de Yeşil Taksonomi Raporlama Kılavuzlarının Hazırlanması ve Potansiyel Kullanıcıları ile Faydalanıcılarının Belirlenmesi" projesinin uygulamasına Şubat 2023'te başlanmıştır. 8 ay sürmesi öngörülen proje, Türkiye'deki kamu ve özel kurumların yeşil taksonomi şemaları oluşturmak için teknik kapasitelerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Proje, Fransız Kalkınma Ajansı-AFD (Agence Française de Développement) tarafından finansal olarak desteklenmekte ve Frankfurt School of Finance and Management Turcasia Bölge Ofisi tarafından İklim Değişikliği Başkanlığı ile işbirliği içinde yürütülmektedir.

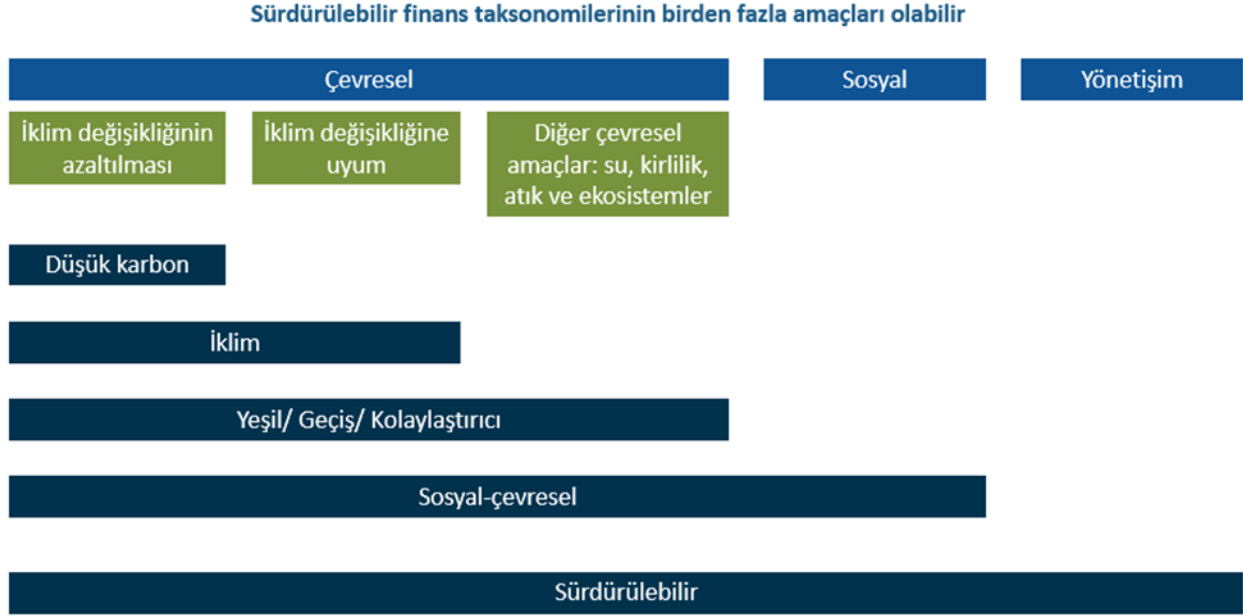
Proje kapsamında, özel hedefler şu şekilde belirlenmiştir: 1) **Küresel taksonomi uygulamaları ve örneklerini** analiz etmek; 2) Finansal sistemdeki **yeşil taksonominin potansiyel kullanıcılarının** yanı sıra ilgili her piyasada beklenen faydalarının analizini ve tanımlanmasını sağlamak; 3) **Yeşil taksonomi kapsamında raporlama kılavuzları oluşturmak için** öneriler sunmak; 4) **Teknik Uzman Grubunun kurumsal yapılanmasına** yönelik öneriler sunmak. Projenin nihai hedefi, bir ekonomik faaliyetin "yeşil" olarak nitelendirilip nitelendirilmediğinin değerlendirilmesini sağlayacak bir taksonomi kılavuzu önermektir. Ulusal Yeşil Taksonomi'nin oluşturulmasının, Türkiye'nin düşük karbon ekonomisine geçişinde önemli bir rol oynaması beklenmektedir.

Düşük karbonlu ekonomiye geçişi kolaylaştırmak ve AB'nin iklim değişikliği standartları ve politikalarıyla uyum sağlamak için Türkiye, 2021 yılında 'Avrupa Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı yayımlamıştır. Bu kapsamlı plan, Türkiye'deki sürdürülebilir yatırımları desteklemek için hem ulusal hem de uluslararası kaynaklardan iklim finansmanını harekete geçirmeyi amaçlayan çeşitli politika eylemlerini içermektedir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye, iklim değişikliği ile mücadeleyi destekleyen projelere yönlendirmede önemli bir rol oynayan yeşil taksonominin geliştirilmesi ve uygulanması hedefini benimsemiştir.

Yeşil taksonomi, iklim değişikliği ile mücadeleye ilişkin yatırım alanları ve faaliyetler için net ilkeler ve kriterler belirlemekte, böylece ekonomik ve finansal faaliyetler için rehberlik sağlamaktadır. Yeşil taksonomi aynı zamanda ekonomik faaliyetleri ve yatırımları çevresel ve sosyal hedeflere katkılarına göre kategorize eden bir çerçeve görevi görmektedir. Sürdürülebilir taksonomi ise, ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliğini değerlendirmek için daha çeşitli ve değişen kriterleri göz önünde bulundurarak daha kapsamlı bir yaklaşım benimsemektedir. Dolayısıyla sürdürülebilir taksonomiler, sürdürülebilirlik faktörlerinin daha geniş bir yelpazesini kapsayacak şekilde çevresel hususların ötesine geçmektedirler (Şekil 1).

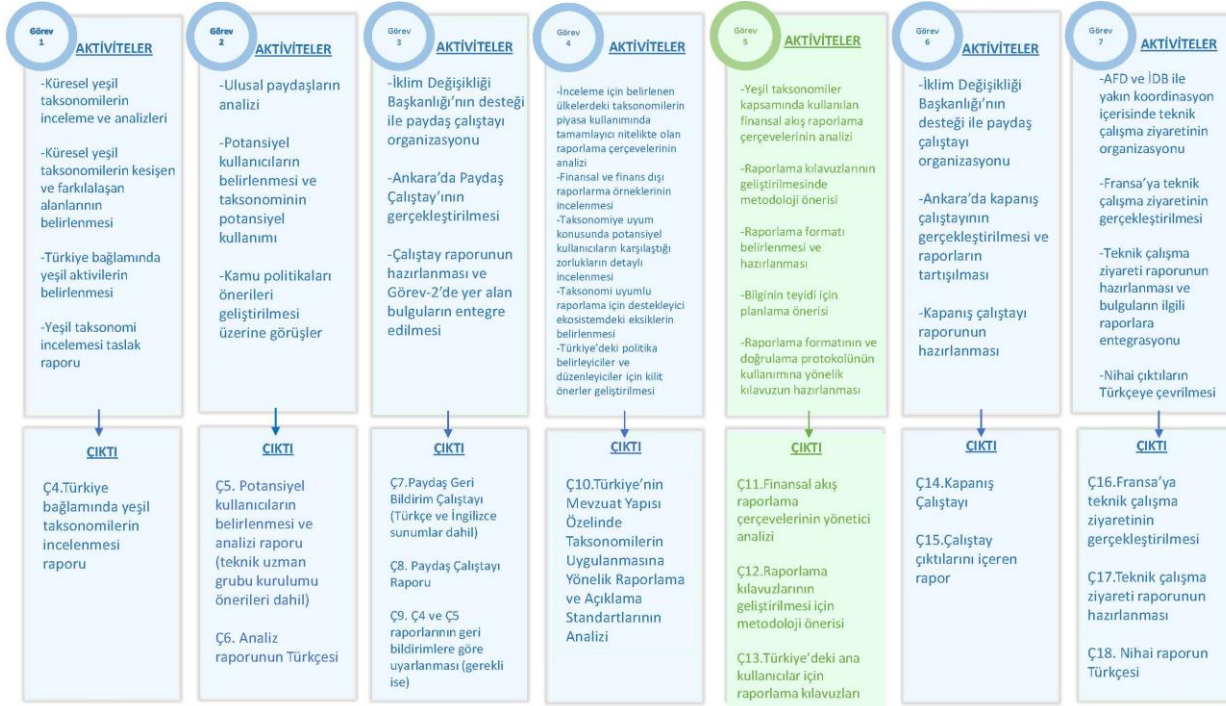

Şekil 1 Sürdürülebilir Finans Taksonomisi Amaçları - [OECD Tarafından Geliştirilen Sürdürülebilir Finans Tanımları ve Taksonomileri, 2020](#)

İlgili faaliyetler ve çıktılarıyla birlikte proje görevlerine genel bakış aşağıdaki gibidir. Bu rapor **GÖREV - 5'in** bir parçası olup, projenin 11., 12. ve 13. çıktılarını kapsamaktadır.

Şekil 2 İlgili Faaliyetler ve Çıktılarla Proje Görevlerine Genel Bakış

Rapor aşağıdaki ana bölümleri içermektedir:

- Sürdürülebilirlik bağlamında başarılı ticari faaliyetlerin beyan edilmesi için temel bir kolaylaştırıcı olan **taksonomi kılavuzunun kapsamına** genel bir bakış.
- Taksonominin potansiyel kullanıcıları için halihazırda var olan finansal akışlara ilişkin raporlama kılavuzlarının gözden geçirilmesini de kapsayan, Türkiye'de yeşil taksonomi için raporlama kılavuzlarının geliştirilmesine yönelik **metodolojik bir öneri**,
- AB, Çin, Güney Afrika, Endonezya, Güney Kore ve Meksika'da yeşil taksonomiler için kullanılan **finansal akış raporlama kılavuzlarının yönetici analizi**,
- Raporlama kılavuzları üzerine **değerlendirmeler ve tavsiyeler**,
- Son olarak, taksonominin potansiyel kullanıcıları için doğrulama protokolü ve kullanım rehberini de içeren **önerilen raporlama kılavuzlarının** tanıtımı.

2. Taksonomi Raporlama Kılavuzu Nedir

Projenin Görev-4 kapsamında ele alınan 'Taksonomilerin Uygulanmasına Yönelik Raporlama ve Beyan Standartlarının Analizi Raporu', yeşil taksonomilerin işlevlerini detaylı bir şekilde ele almıştır. Bu işlevlerden biri, düzenleyicilerden finansal ve finans dışı sektörlerdeki şirketlere kadar geniş bir kullanıcı kitlesine, ülkelerin taksonomileri tarafından tanımlanan ekonomik faaliyetler ve projelerdeki yeşil finans akışlarının hacmini beyan etme ve izleme imkânı sağlamaktır. Özel sektör kuruluşları, taksonomi raporlamasını iç ve dış paydaşlarıyla bilgi paylaşmak için kullanmaktadır. Devlet kurumları ise taksonomi raporlamasını, bu kapsama dahil edilen yeşil faaliyetlere yönlendirilen yeşil finans hacimlerini izlemek için kullanabilir.

Taksonomi raporlama gereklilikleri, genellikle hem raporlama yapması gereken kuruluşların büyüklüğü hem de raporlama gerekliliklerinin içeriği açısından aşamalı bir şekilde uygulanmaktadır. Özel sektör kuruluşları, taksonomi raporlama gerekliliklerine uyması gerekirken, belirli kamu kurumları ise uygulamadan sorumlu olacaktır. **Taksonomilerin politika hedeflerine ulaşması önemlidir. Dolayısıyla, taksonomi ile ilgili raporlamanın bağlayıcı ve düzenleyici ekosistemin bir parçası olarak zorunlu olması hedefiyle uygulamaya konulması önemlidir.**

Taksonomi raporu, tüm paydaşların (tüketiciler, yatırımcılar, tedarik zinciri paydaşları, hissedarlar, çalışanlar ve düzenleyiciler), bir ülkenin taksonomisinin "yeşil" olarak tanımladığı ekonomik aktivitelerle ilgili olarak bir şirketin faaliyetlerine erişebildiği resmi bir kanaldır. Taksonomi raporlaması, sermayenin sürdürülebilir yatırım alanlarına yeniden yönlendirilmesi hedefine katkıda bulunurken, iklim değişikliği ve diğer çevresel zorluklardan kaynaklanan finansal risklerin daha iyi yönetilmesini de sağlamaktadır. Kamu kurumlarının, net sıfır ekonomiye geçiş de dahil olmak üzere, uluslararası taahhütleri ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle ilgili bilgileri izlemesi, değerlendirmesi, kaydetmesi ve paylaşması gerekmektedir. Sürdürülebilirlikle ilgili bilgilerin finansal ve finans dışı kuruluşlar tarafından sistematik olarak açıklanması, hükümetlerin performansı ölçme ve politika girişimlerinin etkinliğini değerlendirme yöntemlerinin kritik bir bileşenini oluşturmaktadır.

Yeşil taksonomi girişimlerinin başarısı, büyük ölçüde kuruluşların sürdürülebilirlikle ilgili yeterli bilgileri açıklamasına bağlıdır. Yatırım yapılan şirketlerden- yani finans dışı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerden- ayrıntılı, güvenilir ve karşılaştırılabilir veri ve bilgiler elde edilmeden finans sektöründeki aktörler sermayeyi sürdürülebilirlik çözümleri sunan yatırımlara verimli bir şekilde yönlendirememektedir. Dolayısıyla, politika yapımcılar piyasaları doğru yönde hareket ettirecek teşvikleri etkin bir şekilde sağlayamamakta ve ölçememektedir.¹

Beyan ve raporların sayısı, kalitesi ve karşılaştırılabilirliği yatırımcılar, tüketiciler ve düzenleyiciler de dahil olmak üzere tüm paydaşların ihtiyaçlarını kapsamasında büyük öneme sahiptir. Bu nedenle, taksonomi kullanıcılarına devlet kurumlarının taksonomiye nasıl uyguladıkları, bankaların ve şirketlerin raporlama gerekliliklerine nasıl uydukları ve yatırımcıların ve tüketicilerin bir işletmenin taksonomi uyumunu nasıl yorumladıkları konusunda açık bir rehberlik sağlanması önemlidir.

- **Taksonomi kılavuzları, bir taksonominin çeşitli kullanımları ve gereksinimleri hakkında- topluma ve belirli hedef gruplara- sadeleştirilmiş bilgiler sağlayan kullanıcı dostu rehberlerdir. Temel**

¹ https://ec.europa.eu/finance/docs/policy/190618-climate-related-information-reporting-guidelines_en.pdf

işlevleri, kullanıcıların taksonomiye etkin ve tutarlı bir şekilde kullanmalarını sağlayacak şekilde anlamalarına yardımcı olmaktır.

- Bir taksonomi kılavuzunun, normalde resmi olarak uygulanmaya hazır olan gerçekleşmiş bir taksonomiye temsil edeceğini belirtmek önemlidir. Kılavuz, taksonominin çeşitli bileşenlerini, özel içeriği ve kullanıcıların basit terimlerle anlayabileceği teknik gereklilikleriyle birlikte açıklamaktadır. **Türkiye'nin Taksonomisi henüz gelişim aşamasında olması sebebiyle, özel bir kılavuz hazırlamak zordur.** Dolayısıyla bu raporun kapsamı, önemli ilkeler ve bileşenler de dahil olmak üzere bir kılavuz geliştirmeye yönelik metodolojik bir yaklaşım ortaya koymakla sınırlıdır. **Türkiye'nin taksonomisinin özelliklerini kapsayacak gerçek bir kullanıcı kılavuzunun, taksonominin resmi ve kamuya açık olarak hazır olduğunda geliştirilmesi gerekmektedir.**

Bu bağlamda, bu kılavuz Türkiye tarafından özel bir taksonomi kılavuzunun nasıl geliştirilebileceğine dair rehberlik sağlamaktadır. Kılavuz, AB Taksonomisi'ni önceliklendirerek diğer ülkelerdeki kılavuzları tanımlamakta, bir kılavuzun genel ve özel hedefleri ile izlemesi gereken bazı önemli ilkeleri içeren metodolojik bir yaklaşım sunmaktadır. Ayrıca, kullanıcıların kamu-özel sektör etkileşimine olanak tanıyacak bir format ve platform önermektedir. Aynı zamanda, bir doğrulama protokolü ve kullanım rehberi içermektedir. Bir kılavuzun tasarlanması, uygulanması ve güncellenmesi süreçleriyle ilgili kritik öneme sahip konuları ele alan genel değerlendirmeler ve tavsiyeler sunmaktadır.

3. Raporlama Kılavuzları için Metodolojik Öneri

Bu bölümün amacı, **yeşil taksonomi ile ilgili faaliyetlere yönelik mali akışların** etkin ve sistematik bir şekilde raporlanmasına katkıda bulunmak üzere, Türkiye'nin Yeşil Taksonomisi'nin raporlama kılavuzları için metodolojik bir öneri sunmaktır.

3.1. Raporlama Kılavuzunun Genel ve Özel Amaçları

Raporlama çerçevesinin geliştirilmesi, taksonomi geliştirme sürecinin bir parçası olarak önemli bir aşamadır. Taksonomi kullanıcıları için tasarlanmış rapor şablonlarına sahip bir raporlama çerçevesi, raporlama yapan kuruluşlardan gelen bilgi akışını standartlaştırmak ve sistematik hale getirmek için kullanılmaktadır. Raporlama, finansal değer zinciri boyunca ve şirketlerin sosyal ve çevresel etkileri konusunda daha iyi hesap vermelerini isteyen tüm ilgili ve ilişkili paydaşlar için tutarlı bir sürdürülebilirlik bilgisi akışının temelini oluşturmaktadır.

Taksonomi raporlama çerçevesi, bir ülkenin şeffaf ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi destekleme amacını taşıyan geniş sürdürülebilirlik planı içerisinde temel bir araç olarak işlev görmektedir. Raporlama çerçevesi, sürdürülebilirlik beyanlarını mali beyanlarla aynı kalite düzeyine getirerek, sürdürülebilirlikle ilgili güvenilir verilere ulaşma zorluklarını aşmak için kritik bir adımı desteklemektedir. Bir raporlama çerçevesinin özel hedefleri iki yönlüdür.

İlk olarak raporlama çerçevesi, şirketlerin ve finans kuruluşlarının faaliyetlerinin çevresel sürdürülebilirliğini değerlendirmeleri ve beyan etmeleri için standartlaştırılmış ve tutarlı bir çerçeve sağlamayı amaçlamaktadır. Taksonomi, farklı sektörlerde çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlere ilişkin net kriterler belirleyerek, paydaşların yatırımlarının çevresel etkilerini daha iyi anlamalarını sağlamaktadır. Bu sayede, çevresel etkiler dahil olmak üzere bilinçli karar almayı teşvik etmekte ve kaynakların sorumlu bir şekilde tahsis edilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu hedef, yatırımların sürdürülebilir faaliyetlere yönlendirilmesi ve daha yeşil bir ekonomiye geçişin sağlanması yönündeki küresel taahhütlerle de uyumludur.

İkinci olarak, taksonomi raporlama çerçevesi, sürdürülebilir finans raporlamasında karşılaştırılabilirliği ve güvenilirliği artırmayı amaçlamaktadır. Kapsamlı çevresel hedefler, performans eşikleri ve teknik tarama kriterleri ortaya koyan taksonomi çerçevesi, raporlanan bilgilerin hem anlamlı hem de tutarlı olmasını sağlamaktadır. Böylece, yatırımcıların şirketler ve finans kurumları tarafından yapılan sürdürülebilirlik iddialarının doğruluğuna olan güvenini artırmaktadır. Ayrıca taksonomi çerçevesi, şirketlere faaliyetlerini çevresel hedeflerle uyumlu hale getirmeleri için net bir yol haritası sunarak, onları sürdürülebilir uygulamaları benimsemeye teşvik etmektedir. Genel olarak, bir taksonomi raporlama çerçevesi, sürdürülebilir finansın ilerletilmesinde temel bir rol oynamaktadır. Bu çerçeve, paydaşları çevreye daha duyarlı hale getirir ve ekonomik olarak uygulanabilir bir geleceğe katkıda bulunmaları konusunda güç kazandırmaktadır. Daha spesifik olarak, kılavuz ilkeler aşağıdaki amaçlara hizmet etmektedir:

- **Standardizasyon ve Tutarlılık:** Raporlama kılavuzları, şirketlerin, finans kuruluşlarının ve diğer paydaşların faaliyetlerinin çevresel sürdürülebilirliğini değerlendirmeleri ve raporlamaları için standart bir çerçeve oluşturmaktadır. Ekonomik faaliyetlerin çevresel performansının

belirlenmesine yönelik net tanımlar, kriterler ve metodolojiler sunan kılavuz ilkeler, çeşitli sektörler ve endüstriler arasında raporlama uygulamalarında tutarlılık sağlamaktadır.

- **Şeffaflığın Artırılması:** Kılavuz ilkeler, şirketlerin ve finans kuruluşlarının taksonomi kriterlerine uyumları hakkında ayrıntılı bilgi beyan etmelerini gerektirerek daha fazla şeffaflık sağlamayı kolaylaştırmaktadır. Bu şeffaflık, yatırımcıların, düzenleyicilerin ve kamuoyunun farklı ekonomik faaliyetlerin çevresel etkileri hakkında bilgi edinmesini sağlamaktadır. İşletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine nasıl katkıda bulunduklarının veya bu hedeflerden nasıl uzaklaştıklarının daha iyi anlaşılmasına aracılık etmektedir.
- **Bilinçli Karar Alma:** Kılavuzlar, yapılandırılmış bir raporlama çerçevesi sunarak yatırımcıları, kredi sağlayıcıları ve diğer finansal paydaşları bilinçli kararlar almaları için güçlendirmektedir. Potansiyel yatırımların, kredilerin ve finansal ürünlerin çevresel performansını, taksonominin çevresel açıdan sürdürülebilir faaliyetleriyle uyumlarını göz önünde bulundurarak daha doğru bir şekilde değerlendirebilmektedirler. Bu da finansal kaynakların çevre üzerinde olumlu etkisi olan faaliyetlere yönlendirilmesini teşvik etmektedir.
- **Hesap Verebilirlik ve Uyumluluk:** Raporlama kılavuzları, şirketlerin ve finans kuruluşlarının sürdürülebilirliğe bağlılıklarını ve taksonomiye uyumlarını göstermeleri için bir çerçeve oluşturmaktadır. Bu kılavuz ilkelere uygun olarak raporlama yapmak, kuruluşların taksonomi kriterlerine uyum sağlama konusundaki ilerlemelerini bildirmelerine olanak tanıyarak daha yeşil ve daha sürdürülebilir bir ekonomiye katkıda bulunma çabalarını göstermelerini sağlamaktadır.
- **Sürdürülebilir Uygulamaların Teşvik Edilmesi:** Raporlama kılavuzları, taksonomi kriterlerinin anlaşılması ve karşılanması için bir yol haritası sağlayarak şirketleri çevresel açıdan sürdürülebilir uygulamaları benimsemeye teşvik etmektedir. Kuruluşlar bu kriterleri karşılamaya çalıştıkça ve çabalarını raporladıkça, çevresel performanslarını iyileştirmeye, olumsuz etkileri azaltmaya ve daha sürdürülebilir operasyonlara yönelik yenilikler yapmaya teşvik edilmektedirler.

3.2. Raporlama Kılavuzunun İlkeleri

Türkiye'nin taksonomi raporlama kılavuzları hem kullanıcılar hem de düzenleyiciler için raporlama uygulamasının işlevlerine yönelik yüksek standartlar belirlemeyi amaçlayan bazı genel ilkeler içermektedir. Raporlama çerçevesinin kalitesi, şeffaflık ve bilgi sağlama konularında raporun etkinliğini belirleyecektir. Aynı zamanda, uyum, izleme ve uygulama açısından raporlamanın verimliliğini ve kullanıcıların algısı açısından raporların güvenilirliğini de etkileyecektir.

Çerçeve ve kılavuz ilkelerin oluşturulmasında aşağıdaki ilkeler uygulanabilir:

- **Uygunluk:** Raporlama çerçevesi, taksonominin uygulanmasından kaynaklanan sürdürülebilir finansman akışlarının tanınması ve tanımlanması amacıyla bilgileri zamanında, uygun ve elverişli bir şekilde sunmalıdır.
- **Karşılaştırılabilirlik:** Raporlama çerçevesi, çeşitli taksonomi kullanıcılarından toplanan bilgilerin kapsamlı bir görünümünü sağlamalı ve ilgili çeşitli aktörlere dayalı olarak benzerliklerini ve farklılıklarını vurgulamalıdır. Bu ilke, sürdürülebilir faaliyetlere yönelik finansmanın zaman içinde belirli bir noktadaki durumunun ve zaman içindeki ilerlemesinin analiz edilmesini sağlamaktadır.

- **Basitlik:** Raporlama çerçevesi, sürdürülebilir faaliyetlerin finansmanı ile ilgili bilgileri açıkça temsil etmeli ve hem bilgiyi sağlayan hem de analiz için toplayan kuruluş için basit ve anlaşılır olmasını sağlamalıdır.
- **Standartlaştırma:** Raporlama çerçevesi, taksonominin her bir kullanıcısının raporlama şeklinin özelliklerinin belirlenen süreçlerin bir parçası olarak ayarlanabileceği veya uyarlanabileceği bir referans olarak oluşturulmalıdır.

Ayrıca, taksonomi ve raporlama çerçevesinin uygulanması sürecinde, finansal bilgilerle ilgili kısımda özellikle aşağıdaki ilkelere/kriterlere dikkat edilmesi tavsiye edilmektedir:

- **Doğruluk:** Finansal bilgilerin doğru olabilmesi için, gerçekleşen işlemleri, iç dönüşümleri ve diğer faaliyetleri yansıtmaları gerekmektedir. Doğruluk, kullanıcının finansal bilgiye olan güvenini ve inandırıcılığını teyit etmektedir.
- **Temsil edilebilirlik:** İçerik ile işletmeyi ekonomik olarak etkileyen işlemler, iç dönüşümler ve diğer faaliyetler arasında bir uyum olmalıdır.
- **Tarafsızlık:** Finansal bilgiler tarafsız bir şekilde sunulmalıdır. Mali tablolar önyargıdan arındırılmış olmalıdır, yani önceden belirlenmiş bir sonuç üreten yargılardan etkilenmemelidir; aksi takdirde bilgi güvenilirliğini kaybeder.
- **Doğrulanabilirlik:** Doğrulanabilir ve onaylanabilir olmalıdır. İç kontrol sistemi, finansal bilgilerin herhangi bir ilgili tarafça doğrulanmasına yardımcı olur.
- **Yeterli bilgi:** Bu özellik, finansal tablolara dahil edilen bilgilerin karar verme sürecini etkileyen ve mali durumu değerlendirmek için gerekli olan bilgileri içermesi anlamına gelir. Bu, sağlanan bilgi hacminin genel kullanıcı tarafından önemli noktaların gözden kaçırılmamasını amaçlar.

3.3. Kılavuzların Geliştirilmesi için Mevcut Bilgilerin Tanımlanması ve Analizi

Yeşil taksonomi raporlama çerçevesinin, yeşil taksonominin kapsamını, hedeflerini ve ilkelerini yansıtmaları gerekmektedir. Yeşil taksonomilerin başlıca amacı finansal akışları ve yatırımları çevre dostu faaliyetlere yönlendirmek olduğundan, taksonomi raporları öncelikle kuruluşların sermaye ve yatırımlarını, taksonomi tarafından belirlenen yeşil ticari faaliyetlere ne kadar yönlendirdiği hakkında bilgi sağlayacaktır. Dolayısıyla, raporlama amaçları için temel göstergeler finansal akışlarla ilgilidir. Mali olmayan kuruluşlar için temel göstergeler yeşil faaliyetlerden elde edilen ciro, yeşil faaliyetler için yapılan operasyonel harcamalar ve yeşil faaliyetler için yapılan sermaye harcamalarıdır.

Önerilen bu çerçeve, AB Yeşil Taksonomi'si raporlama gerekliliklerini baz alarak, çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlere ilişkin olarak şirketler tarafından beyan edilecek bilgilerin içeriğini ve sunumunu belirlemektedir. Finansal olmayan kuruluşlar ve finansal kuruluşlar (bankalar) gibi işletme kategorileri tarafından raporlanacak temel performans göstergelerinin (Key Performance Indicators-KPI) ayrıntılı tanımını sağlamaktadır.

3.3.1. Finansal Olmayan Kuruluşlar için Temel Performans Göstergeleri

Finansal olmayan kuruluşlar için temel bilgi seti ciroları, sermaye harcamaları ve operasyonel harcamalar ile ilgilidir. Taksonomide listelenen faaliyetlerle uyumlu gelir kalemlerini (ciro için), operasyonel harcamalarını (Operational Expenditures-OPEX için) ve sermaye harcamalarını (Capital Expenditures-

CAPEX için) belirlemek için mali hesaplarını analiz ederler. Aşağıda detayları verilen bu dört değişken üzerinde dahili olarak derlenecek bilgiler, taksonomi raporlaması için temel oluşturacaktır.

AB'de kullanılan KPI'lara ek olarak, sürdürülebilir finansmana ilişkin yerel düzenlemelerin uyumlaştırılmasına ve yeşil finans akışlarının kaynağının izlenmesine olanak sağlayabilecek raporlama gerekliliklerine eklenebilecek bir ek KPI daha önerilmektedir.

- i. Ciro (ciro KPI)
- ii. Sermaye Harcamaları (CapEx-KPI)
- iii. Operasyonel harcamalar (OpEx-KPI)
- iv. Finansman Kaynağı (Source of Finance SoF-KPI)

3.3.1.1. *Ciro ile İlgili KPI (Ciro-KPI)*

Cironun oranı, net cironun maddi olmayan varlıklar da dahil olmak üzere ürün veya hizmetlerden elde edilen ve taksonomide listelenen ekonomik faaliyetlerle ilişkilendirilen kısmının (pay) net ciroya (payda) bölünmesiyle hesaplanacaktır.

3.3.1.2. *Sermaye Harcamalarına İlişkin KPI (CapEx-KPI)*

Yatırım harcamalarının oranı, taksonomi listesinde yer alan ekonomik faaliyetlerle ilişkili varlıklar veya süreçlerle ilgili sermaye harcamalarının bir parçası olarak hesaplanacaktır; bu, taksonomi ile uyumlu ekonomik faaliyetlerden çıktı satın alınmasını da içerebilir. Bu tutar, raporlama dönemi (örneğin yıl) boyunca maddi ve maddi olmayan varlıklara yapılan toplam yatırımlara bölünecektir.

3.3.1.3. *İşletme Harcamalarına İlişkin KPI (OpEx-KPI)*

OpEx oranı, eğitim ve diğer insan kaynakları uyum ihtiyaçları dahil olmak üzere taksonomi listesinde yer alan ekonomik faaliyetlerle ilişkili ürünler, süreçler, hizmetler için yapılan harcamaların tutarlarını ve araştırma ve geliştirmeyi temsil eden doğrudan sermayeleştirilmemiş maliyetleri içerecektir. **Payda**, araştırma ve geliştirme, bina yenileme önlemleri, kısa vadeli kiralama, bakım ve onarım dahil sermayeleştirilmemiş tüm maliyetleri içerecek ve bu tür varlıkların sürekli ve etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak için gerekli olan, şirket veya faaliyetlerin dışarıdan temin edildiği üçüncü taraflarca maddi duran varlıkların günlük hizmetlerine yönelik diğer doğrudan harcamaları içerecektir.

3.3.1.4. *Finansman Kaynağına İlişkin KPI:*

Taksonomiye uygun faaliyetler için fon akışının ölçülmesi politika yapıcıların ilgisini çekmesi sebebiyle, şirketler söz konusu olduğunda yeşil projelerin/faaliyetlerin kaynaklar ve araçlar tarafından nasıl finanse edildiğine dair daha ayrıntılı bir izleme düşünmek faydalı olabilir. Yeşil projelerin finanse edilmesi, sürdürülebilir ve çevresel hedeflerle uyumlu projeleri tanıyan ve önceliklendiren çeşitli kaynaklardan (kamu, özel, çok taraflı, yerel, uluslararası, dahili, harici vb.) taksonomi ile uyumlu projeler, farklı şekillerde finanse edilebilir ve genellikle çeşitli kaynak ve araçların bir kombinasyonuna dayanır. Farklı proje türleri için finansman kaynaklarının/araçlarının izlenmesi, belirli araçlardan daha fazla yararlanmak, engelleri belirlemek, eksikleri gidermek ve net eylem adımları belirlenmesine olanak tanımak için politika teşvikleri geliştirmede yararlı olabilir.

Şirketlerin raporlayabileceği sürdürülebilir finansman kaynaklarından bazıları yeşil tahviller, etki yatırımları, çok taraflı kalkınma bankaları vb. olabilir.

Yeşil Sürdürülebilirlik Bağlantılı Tahviller ve Borçlanma Araçları: Yeşil tahviller ve diğer sürdürülebilir borçlanma araçları, özellikle çevre dostu projeler için sermaye toplamak üzere tasarlanmış finansal ürünlerdir. Bu araçlar genellikle devletler, belediyeler, şirketler ve finans kurumları tarafından ihraç edilir. Sürdürülebilirliğe öncelik veren yatırımcılar, bu tahvillere yatırım yapmaya daha meyilli olabilirler ve bu da taksonomi ile uyumlu projeler için bir finansman kaynağı sağlar.

Sürdürülebilirlik/Yeşil Etki Yatırımcıları: Sürdürülebilir yatırım fonları ve etki yatırımcıları, olumlu çevresel ve sosyal sonuçlar sağlayan projelerin finansmanına odaklanırlar. Proje geliştiriciler bu tür yatırımcıları hedefleyerek, projenin hedefleri ve taksonomi kriterleriyle uyumlu olanlardan finansman çekebilirler.

Yeşil Girişim Sermayesi ve Özel Sermaye: Risk sermayesi ve özel sermaye şirketleri yatırım fırsatlarını değerlendirirken, sürdürülebilirlik ve çevresel etkiyi giderek daha fazla dikkate almaktadır. Taksonomilerle uyumlu projeler hem finansal getiri hem de olumlu çevresel sonuçlar için güçlü bir potansiyel ortaya koymaları durumunda bu kaynaklardan fon çekebilirler.

Sürdürülebilirlikle Bağlantılı Kurumsal Finansman ve Ortaklıklar: Daha büyük şirketlerin genellikle sürdürülebilirlik hedefleri bulunmaktadır. Bu şirketler, kendi değerleri ve iş hedefleriyle uyumlu projelere yatırım yapmak veya bu projelerle ortaklık kurmak isteyebilirler. Bu tür ortaklıklar finansal kaynaklar, uzmanlık ve pazara erişim sağlayabilir.

Sürdürülebilirlik Amaçlı Devlet Hibeleri ve Sübvansiyonları: Birçok hükümet, çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunan ve taksonomilerle uyumlu projeler için hibeler, sübvansiyonlar ve teşvikler sunmaktadır. Projenin, taksonomi uyumu ile ilgili girişimleri destekleyen mevcut finansman programlarını araştırılmalıdır.

Çok Taraflı Kuruluşlar ve Kalkınma Bankaları: Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve bölgesel kalkınma bankaları gibi uluslararası kuruluşlar ve kalkınma bankaları, sürdürülebilir kalkınma amaçları ve öncelikleriyle uyumlu projeler için genellikle finansman sağlar.

Melek Yatırımcılar ve Yüksek Net Değere Sahip Bireysel Yatırımcılar: Sürdürülebilirlik konusunda tutkulu olan melek yatırımcılar ve yüksek net değere sahip bireysel yatırımcılar, kendi değerlerine göre taksonomi uyumlu projeleri desteklemekle ilgilenebilirler.

Yeşil İnovasyon ve Araştırma Hibeleri: Bazı kurum ve kuruluşlar, sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunan ve taksonomilerle uyumlu yenilikçi araştırma ve projeleri finanse etmek için hibeler sağlamaktadır.

Karbon Dengeleme ve Çevre Piyasaları: Emisyon azaltımına veya çevrenin korunmasına katkıda bulunan projeler, karbon dengeleme programları veya çevre piyasalarına katılım yoluyla gelir elde edebilir.

Yeşil Vergi Kredileri: Vergi Kredileri, kamu politikası hedefleriyle uyumlu belirli uygulama veya faaliyetleri teşvik etmek için devletler tarafından sunulan bir tür mali teşvihtir. Buna uygun faaliyetlerde bulunan bireylerin veya işletmelerin vergi yükümlülüğünü azaltılarak, dolaylı olarak projelere fon sağlamak için kullanılabilirler. Vergi kredileri, projenin uygun harcamalarının bir yüzdesi olarak veya sabit bir miktar

olarak belirlenen parasal bir değere sahiptir. Örneğin, bir güneş enerjisi projesi, toplam proje maliyetinin belirli bir yüzdesine eşit bir vergi kredisi alabilir.

Finansman seçeneklerinin, proje bölgesine, sektöre ve spesifik taksonomi uyumuna bağlı olarak değişebileceğini belirtmek önemlidir.

- Şirketlerin taksonomi ile ilgili faaliyetleri için finansman kaynaklarını bildirmelerini zorunlu tutarak, politika yapıcıların Türkiye'de taksonomi ile uyumlu faaliyetler için belirli finansman kaynaklarına öncelik vermesine veya bunları teşvik etmesine olanak tanıyacak önemli bir bilgi kaynağı oluşturulabilir.

3.3.2. **Finansal Kuruluşlar (Bankalar) için KPI'lar**

Finansal kuruluşların temel rolü, sermayeyi, operasyonel harcamalar yerine, yeşil faaliyetlere tahsis etmektir. Bu nedenle, finansal kuruluşların ürün ve hizmetleri (kredileri, borçlanma araçları ve özkaynak araçları vb) ile ilgili olarak yalnızca taksonomi uyumuna dair bilgi toplaması gerekmektedir.²

- *Türkiye, Avrupa Bankacılık Otoritesi'nin tüm bankacılık defterine ilişkin raporlama gerekliliklerini göz önünde bulundurabilir. European Banking Authority-EBA, "Bankacılık Defteri Taksonomi Uyum Oranı (Banking Book Taxonomy Alignment Ratio-BTAR)" hakkında raporlama yapması gereken kullanıcılar için şablonlar sunmaktadır (önerilen şablonlarla ilgili aşağıdaki bölümü inceleyebilirsiniz).*

3.3.2.1. **Finansal Kurumlar (Bankalar) için Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) Raporlaması**

Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA), KPI'ların oluşturulması ve bankaların yeşil portföylerini nasıl raporlamaları gerektiği konusunda öncü bir rol oynamaktadır. EBA, Sermaye Koşulları Yönetmeliği (Capital Requirement Directive-CRD) IV bağlamında daha kapsamlı çevresel, sosyal ve yönetim (Environmental, Social and Governance-ESG) risklerinin beyan edilmesi için kılavuzlar geliştirmek üzere çalışmaktadır. Bu kılavuzlar, yeşil varlıklar ve yeşil taksonomi uyum KPI'ları ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere, bankaların ESG risklerini nasıl değerlendirmeleri, yönetmeleri ve raporlamaları gerektiğine ilişkin tavsiyeleri içermektedir.³

² Varlık yönetim şirketleri için, taksonomiye göre raporlama yapmaları gerekiyorsa, yatırım yaptıkları şirketlerin taksonomiye uyumlu ekonomik faaliyetlerine yaptıkları yatırımların değerinin ağırlıklı ortalamasını raporlamaları gerekecektir. Yatırımların değerinin ağırlıklı ortalaması, yatırım yapılan şirketlerin taksonomiye uyumlu ekonomik faaliyetlerinin oranına dayanacaktır.

³ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2022/1026171/EBADraft%20ITS%20on%20Pillar%203%20disclosures%20on%20ESG%20risks.pdf

Bankalar halihazırda sermaye, kaldıraç ve likidite oranları gibi düzenleyici ölçütleri dikkate almaktadır. Bununla bağlantılı olarak EBA, bir bankanın faaliyetlerinin AB Taksonomisi'ne göre çevresel olarak ne ölçüde sürdürülebilir olduğunu ölçecek iki orana dayalı KPI'ı tanımlayan raporunu yayınlamıştır (bunlar aslında herhangi bir yeşil taksonomiye uygulanabilir). Raporda bahsedilen KPI'lar, Yeşil Varlık Oranı (Green Asset Ratio-GAR) ve Bankacılık Defteri Taksonomi Uyum Oranı'dır (Banking Book Taxonomy Alignment Ratio-BTAR). Her iki oran da Paris Anlaşması'yla uyumludur ve bankaların Paris Anlaşması hedefleriyle uyumlu sürdürülebilir faaliyetleri finanse edip etmediklerini belirlemek için kullanılabilir. GAR da benzer şekilde, özellikle bankaların ve dolayısıyla ekonominin ne ölçüde daha sürdürülebilir olduğu konusunda harekete geçirici bir ölçüt haline gelebilir. Banka düzenleyicisinin amacı, tüketiciler, yatırımcılar ve denetçiler de dahil olmak üzere paydaşların bankaların portföylerinin taksonomi uyumunu zaman içinde değerlendirmek, ölçmek ve karşılaştırmak için kolay kullanılabilir ve kolay anlaşılır KPI'lar sağlamak olmalıdır.

GAR (birincil KPI) çevresel olarak sürdürülebilir olan ve iklim değişikliğinin azaltımı veya iklim değişikliğine uyum hedeflerine önemli ölçüde katkıda bulunan veya diğer faaliyetlerin katkıda bulunmasını sağlayan varlıkların oranını gösterir. GAR/BTAR'ın ilk kapsamı kredi ve avansları, borçlanma senetlerini ve öz sermaye araçlarını kapsamakta, ancak alım satım araçlarını veya türevlerini kapsamamaktadır. GAR, kurumların AB Taksonomi Yönetmeliği'nin 8. Maddesi kapsamında vermek zorunda oldukları beyanı yansıtmaktadır (not: 8. Madde finansal kurumlar tarafından kullanılacak herhangi bir KPI belirtmemektedir). Bu temel gösterge, bankanın mevcut kredi stoğuna dayanmaktadır. Bunun yanı sıra, bankaların yeni kredilerin "akışı" için GAR'ı raporlamaları gerekecektir. "Akış" GAR'larının "stok" GAR'larından daha hızlı bir şekilde sürdürülebilirliğin iyileşmesi muhtemeldir- herhangi bir ek beyanın bir parçası olarak, bankalar bunu paydaşlarla paylaşmada bulunduklarının ve genel portföylerinin sürdürülebilirliğini iyileştirmek için harekete geçtiklerinin kanıtı olarak gösterebilirler.

BTAR ise, AB'nin Finansal Olmayan Raporlama Direktifi (Non Financial Reporting Directive-NFRD) beyan yükümlülüklerine tabi olmayan, finans dışı şirketlere yönelik risklerin taksonomi uyumu hakkında ek bilgi sağlamaktadır. Her iki oran da stratejilerin belirlenmesinde öneme sahiptir; çünkü bu KPI değerlerinin düşük olduğu bir banka bile, Paris Anlaşması hedeflerine uymak için bu KPI'ları kullanarak finansman faaliyetlerini zaman içinde nasıl değiştirmek istediğini belirleyebilir ve bu stratejiyi ölçebilir ve izleyebilir. Sınırlamaları göz önüne alındığında, GAR/BTAR'ın bankanın yeşilliğine ilişkin yalnızca (ve potansiyel olarak dar) bir bakış açısı sağladığını ve bir banka tarafından yapılan diğer iklim ve ESG raporlamaları ile birlikte okunması gerektiğini belirtmek önemlidir.

Bankaların GAR'larını nasıl raporlayacaklarına ilişkin genel talimatlar aşağıdaki gibidir:

1. Bankanın faaliyetlerinin yeşilliğini tanımlaması gerekecektir: Proje kapsamında önerilen bu kılavuz kapsamında, krediler ve avanslar, özkaynaklar ve perakendeye mahsus riskler de dahil olmak üzere bir bankanın faaliyetlerinin yeşilliğini belirlemek için metodoloji ve şablon sağlayan EBA'nın raporuna atıfta bulunmaktadır.
2. Banka GAR ve BTAR'ı hesaplayacaktır: GAR ve BTAR, yeşil varlıkların toplam varlıklara oranı olarak hesaplanır. Farklı maruziyet türleri için GAR ve BTAR'ın nasıl hesaplanacağına ilişkin ayrıntılı talimatlar EBA tarafından sağlanmaktadır.

3. Bankalar GAR/BTAR'ı raporlayacaktır: Bankalar, GAR ve BTAR'larını bankacılık düzenleyici kurumları tarafından sağlanan kılavuzlara uygun olarak raporlamalıdır. Düzenleyici kurum ayrıca, beyan yükümlülüklerine tabi şirketlere maruziyetler veya hizmetlerle ilgili KPI'ların beyanı için bir zaman çizelgesi sağlamalıdır.

GAR'ın hesaplanması, örneğin risklerin taksonomi ile eşleştirilmesi için bankaların muhataplarından ve müşterilerinden veri toplamasını gerektirecektir. Verilerin, ideal olarak banka genelinde farklı amaçlar için erişilebilecek ve farklı merceklerden görülebilecek bir formatta ve bir veri altyapısı kullanılarak toplanması gerekmektedir. Bu nedenle, Yeşil Varlık Oranı'nın uygulamaya konulması bankalar için operasyonel zorluklar yaratmakta ve aynı zamanda dikkate almaları gereken bir dizi stratejik soru ortaya çıkarmaktadır. Ölçütün basitliği, GAR hesaplamasının genel veri yoğunluğunu gölgelemektedir. Bu, belirli varsayımları yapma ve maruziyetleri kategorilere ayırma, hesaplama sürecindeki zorlukları, bunu yorumlama zorluklarını, yanlış raporlama nedeniyle içsel riskleri ve bankaların iklim değişikliğine yanıt olarak gelecek on yıl ve ötesinde işlerini nasıl yönettiklerine yönelik potansiyel önemini içerir.

Veri kısıtlamaları ve GAR hesaplamasının kapsamına ilişkin sınırlamalar göz önüne alındığında, bankaların GAR beyanlarını nasıl çerçevelendirdiklerini ve bunların diğer ülkelerle nasıl karşılaştırıldığını, yani yatırımcıların ve kamuoyunun "yeşilliklerine" ilişkin tam resmi görmelerine nasıl yardımcı olduklarını- özellikle de eksik veriler nedeniyle yaptıkları varsayımlar ışığında- dikkatlice düşünmeleri gerekecektir.

Bankaların kontrolü dışında olan ve ilk birkaç raporlama yılında daha düşük oranların çıkmasına neden olacak birçok faktör vardır. Örneğin bunlardan birkaçı, Türkiye'nin Taksonomisi'nin kapsamındaki sınırlamalar (belirli sektörler, iyi tanımlanmış teknik tarama kriterleri, bazı çevresel hedefler ve geçiş finansmanı henüz Taksonomi kapsamına dahil edilmemiş olabilir); ve GAR'ın yapısı ve kapsamıdır (türev riskleri, KOBİ'lere veya beyan vermesi gerekmeyen yabancı kurumsal muhataplara açık riskler ve Taksonomi tarafından henüz kapsanmayan sektörler paydan çıkarılır ancak paydadın çıkarılmaz).

Bir diğer husus ise, özellikle uygulamanın ilk yıllarında, sınırlı veri mevcudiyeti ve maruz kalınan risklerin Türkiye'nin Taksonomisi ile eşleştirilmesinin zorluğunun bankaların maruz kaldıkları risklerin taksonomi ile uyumunu değerlendirme kabiliyetlerini zayıflatacağı ve muhakeme, tahmin, yorum ve varsayımlar gerektireceğidir. Bu da farklı bankaların raporları arasındaki eşitsizliği artırarak, sadece ülke içinde değil, emsal karşılaştırmasını da daha zor hale getirebilir. Bankaların, nedeni düşük kaliteli dış veriler olsa bile, beyan ettikleri GAR'ın daha sonra yanlış olduğunun kanıtlanması halinde ortaya çıkabilecek "yeşil yıkama" ve sorumluluk risklerine karşı dikkatli olmaları gerekecektir.

GAR, bankaların iklimle ilgili muhatap ve müşteri verilerini toplamasını gerektiren ve giderek büyüyen girişimler listesine eklenmektedir. Bankalar, GAR için veri ihtiyacını TCFD, IFRS, GRI raporları gibi tüm sürdürülebilirlikle ilgili gereklilikler ve çerçeveler bağlamında daha stratejik düşünmelidir. Ayrıca, bu gereklilikleri ayrı ayrı ele almaktan kaçınılmalıdır. Bunun yerine, bankalar topladıkları verilere bütüncül bir bakış açısı getirmeyi hedeflemelidir.

3.3.2.2. Raporlama Şablonları

Belirtildiği gibi, prensipte GAR, toplam varlıkların yüzdesi olarak taksonomiye uygun veya taksonomiye uyumlu varlıkların basit bir oranıdır. EBA, daha kapsamlı ESG raporlama şablonunun bir parçası olarak GAR/BTAR raporlama şablonları hazırlamıştır. Proje kapsamında, Türkiye'nin başlangıç noktası olarak EBA'nın önerisiyle başlaması tavsiye edilmektedir.

Ayrıca, Taksonomi raporlamasını basitleştirmek amacıyla, uygulamanın ilk birkaç yılı için Türkiye'nin EBA raporlama gerekliliklerinin sadece bir kısmını benimsemesi önerilmektedir. Böylece, KPI **yeşil varlıkların brüt değeri** olarak sayılacaktır. Dolayısıyla, bu bir oran olmayacak ve EBA oranını hesaplamak için gerekli olan paydayı dikkate almayacaktır. Bunun nedeni paydanın hesaplanmasında kullanılan daha karmaşık istisnaların olmasıdır.

Bu yaklaşım aynı zamanda AB ve Türk bankaları arasında doğrudan performans karşılaştırması yapılmasını da önleyecektir. Türk bankaları yeşil varlıkları (pay) belirleme metodolojilerini sağlamlaştırdıkça, Türkiye'nin Taksonomisi geliştikçe ve olgunlaştıkça ve EBA raporlama gereklilikleri daha anlaşılır ve daha yerleşik hale geldikçe, Türk bankalarının tam EBA uyumlu raporlamaya geçmesi kolay olacaktır.

Kullanım ile ilgili mevcut temel yönlendirmeler aşağıda kullanım rehberi bölümünde bulunmaktadır. Türkiye, resmi taksonomisini uygulamaya koyduğunda yayınlanacak olan esas rehberin ilgili mevzuata atıfta bulunması gerekecektir.

- *Önerilen şablon (Bölüm 6) EBA'nın daha genişletilmiş şablonuna dayanmaktadır. Önerilerin BDDK ve düzenleyici kurumlardaki diğer ilgili paydaşlar tarafından dikkatle değerlendirilmesi gerekecektir. Ekim 2023'te BDDK, EBA'nın şablonuyla (ve dolayısıyla bu önerilerle) uyumlu olan yeşil varlık oranına ilişkin bir taslak yönerge ("tebliğ") açıklamıştır. Nihai yönlendirmeler, belirli Türk bankacılık düzenlemelerine referanslar içermelidir.*

3.3.2.2.1. Diğer Raporlama Hususları

Bankaların, ayrıca GAR/BTAR ile birlikte destekleyici bir rapor yayınlamanın gerekli veya ihtiyatlı olup olmayacağını değerlendirmeleri gerekecektir. Bu, ek bağlam paydaşlar için önemlidir ve beyanların emsallerle karşılaştırılabilirliğini desteklemeye yardımcı olmaktadır. Bir bankanın yapısal özellikleri, yeşil varlık oranının değerini etkileyebilmektedir. Örneğin, bankaların farklı iş modelleri veya coğrafi ayak izleri, bankanın GAR'ı ile emsal olarak kabul edilecek diğer bankaların oranları arasında farklılaşmaya neden olabilmektedir. Bankalar, ayrıca belirli temel iş kollarının, karşı muhatapların ve varlık sınıflarının neden GAR hesaplamalarına veya taksonomi uyumlu kredi portföylerinin ve diğer varlıkların raporlanmasına dahil edilebileceğini veya edilmeyebileceğini (veya henüz edilmediğini) beyan etmek isteyebilir.

Bankalar, ayrıca GAR için ilgili verilerin toplanması konusunda kaydettikleri ilerleme, yapılan varsayımlar ve metodolojiler ile özellikle tüketicilerden gelen verilerin kalitesi gibi konularda karşılaştıkları sınırlamalar hakkında da bilgi vermeli ve şeffaf olmalıdır. İlk beyandan sonra bankalar, GAR'larında yıldan yıla meydana

gelen değişikliklere ilişkin ana eğilimleri ve taksonominin değişen kapsamının ve verilerin mevcudiyetinin değişikliklere katkıda bulunan ilgili faktörler olup olmadığını beyan etmelidir.

Yeni zorunluluklar, bankaların kredi oluşturma sürecinin tüm bölümlerine daha geniş ESG faktörlerini dahil etmelerini gerektirecektir. Müşteri talebi ve yeşil ürünler için pazarın (arz ve talepteki değişiklikler) nasıl gelişeceği konusunda hala belirsizlikler olsa da yeşil kredi ürünlerinin daha belirgin hale gelmesi muhtemel görünmektedir. GAR'ın, özellikle bankaların fonlama maliyeti ve kredi notları açısından önemli hale gelmesi durumunda hem bilanço hem de ürün ve fiyatlandırma stratejisi üzerinde potansiyel etkileri bulunmaktadır. GAR'ın uygulanması, bankaların taksonomi ile uyumlu faaliyetlere verdikleri kredileri artırmaları için ek bir teşvik yaratmaktadır, ancak gösterge, bankalar için, risklerinin taksonomi ile uyumunu belirlemek için veri toplamadaki operasyonel zorlukların yanı sıra önemli stratejik zorluklar da yaratacaktır.

Bankacılık sektörü için raporlama gereklilikleri konusunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) aktif bir kurum olarak görev almaktadır. BDDK, yetkisi altındaki bankalar için sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin "yeşil varlık oranı" yönetmeliği oluşturma sürecini başlamıştır. Düzenleme yürürlüğe girdikten sonra BDDK, bankalardan yeşil varlıklarının oranına ilişkin raporlar alacaktır. **BDDK'nın yeşil varlıklar listesi tanımının Türkiye'nin yeşil taksonomisini desteklemek için önemlidir.**

BDDK, bankaların iklim stratejileri, taahhütleri, yönetim yapıları, iklim riski yönetimi prosedürleri, yeşil finansman faaliyetleri ve performansları dahil olmak üzere sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetleri hakkında bilgi toplama çabalarının bir parçası olarak, bankalardan anketler yoluyla da bilgi toplamaktadır.⁴ BDDK zaman zaman kendi çalışmaları ve analizleri için bankaların müşterilerine ilişkin Kapsam 1 verileri gibi belirli çevresel verileri de toplamaktadır.⁵

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) sürdürülebilirlik raporlaması alanındaki bir diğer aktif paydaştır. Bazı halka açık şirketler, Sermaye Piyasası Kurulu'nun değiştirilen Kurumsal Yönetim Tebliği ile zorunlu kıldığı Sürdürülebilirlik Uyumuna göre sürdürülebilirlik raporları yayınlamıştır. Bu ilkelerin uygulanması isteğe bağlı olmakla birlikte, "Uy ya da Açıkla" ilkesi kapsamında uygulanıp uygulanmadığının raporlanması zorunludur.⁶ Bu kapsamda çerçeve, dört bileşenden oluşan bir raporlama çerçevesi sunmaktadır:⁷

- Genel Prensipler
- Çevresel İlkeler
- Sosyal İlkeler
- Kurumsal Yönetim İlkeleri

Raporlama çerçevesi, şirketler için genel ESG raporlaması amacıyla tasarlanmıştır. Kendi amacı ve tasarımı gereği, yeşil taksonomi ile ilgili değişkenler ve KPI'lar çerçevenin bir parçası değildir.

⁴ <https://www.bddk.org.tr/KurumHakkinda/EkGetir/18?ekId=130>

⁵ <https://www.bddk.org.tr/KurumHakkinda/EkGetir/19?ekId=121>

⁶ <https://cmb.gov.tr/data/62816f571b41c617eced1005/c1fad28f78a657e385ba3d2d94b2eee6.pdf>

⁷ <https://spk.gov.tr/surdurulebilirlik>

Tablo 1 Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) ESG Raporlama Çerçevesi, 2022

	UYGUNLUK DURUMU				
	EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ	AÇIKLAMA
A. Genel İlkeler					
A1. Strateji, Politika ve Hedefler					
A2. Uygulama/İzleme					
A3. Raporlama					
A4. Doğrulama					
B. Çevresel İlkeler					
C. Sosyal İlkeler					
C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları					
C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve Girişimler					
D. Kurumsal Yönetim İlkeleri					

Not: Raporlama çerçevesinin tam versiyonu [Ek-1](#)'de yer almaktadır.

Genel olarak sürdürülebilirlik raporlama standartları konusunda, Türkiye Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu- "KGK (Kamu Gözetim Kurumu)"- uluslararası standart belirleyici kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır. Haziran 2023'te Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (International Sustainability Standards Board-ISSB), Türkiye'de uygulanabilecek iki Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (International Financial Reporting Standards-IFRS) Sürdürülebilirlik Beyan Standardını, IFRS S1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Beyanı için Genel Gereklilikler ve IFRS S2 İklimle İlgili Bilgilerin Beyanı için Gereklilikleri yayınlamıştır. Aynı zamanda, her iki Standart için raporlama yükümlülükleri kapsamına girecek şirketleri belirlemek üzere düzenleyici kurumların katılımıyla bir komisyon kurulmuştur. Komisyon, raporlama yapacak şirketlerin kapsamını belirlemek üzere görüşmelere başlamıştır. Çalışmaların bu yıl içerisinde tamamlanması değerlendirilmektedir. ⁸

Bu raporlama standartları ve gerekliliklerinin, yeşil taksonomiler bağlamının ötesinde de geçerli olduğunu belirtmek önemlidir. Belirli faaliyetler için (örneğin, iklim değişikliği azaltım), yeşil taksonominin teknik tarama kriterlerini potansiyel olarak destekleyebilirler. Türkiye'de zorunlu muhasebe raporlarının bir parçası olmaları gerektiğinde düzenleyici ortamın bir parçası haline gelebilirler.

⁸ [Surdurulebilirlik 26 05 2023.pdf \(kgk.gov.tr\)](#)

4. Seçilen Ülkelerdeki Raporlama Kılavuzları

4.1. AB Taksonomisi

AB, taksonomi kullanıcıları için kapsamlı bir bilgi kaynağı sağlamaktadır. Kullanıcılar için sade ve pratik bir rehber, özel bir web sayfası aracılığıyla sunulmaktadır.⁹ Kullanıcı dostu bir bilgi merkezi olan "AB Taksonomi Gezgini-EU Taxonomy Navigator", kullanıcıların AB Taksonomisi'ni sade ve pratik bir şekilde daha iyi anlamalarına yardımcı olmak için bir dizi çevrimiçi araç sunmaktadır. Taksonominin uygulanması hakkında güncel bilgiler sağlarken, kuruluşları raporlama yükümlülükleri konusunda desteklemektedir.

AB Taksonomi Gezgini, kullanıcıların AB Taksonomisinde gezinmelerine yardımcı olacak dört araç sunmaktadır:

1. AB Taksonomi Pusulası:

[AB Taksonomi Pusulası](#), AB Taksonomisi'nin içerdiği içerik için görsel bir yardım sunmaktadır. Çeşitli kullanıcılar için AB Taksonomisi'nin anlaşılmasını ve erişilebilirliğini basitleştirmek üzere tasarlanmıştır. Kullanıcıların hangi faaliyetlerin AB Taksonomisi tarafından tanındığını (taksonomiye uygun faaliyetler), hangi hedeflere önemli ölçüde katkıda bulunduklarını ve bu faaliyetlerin taksonomi ile uyumlu olarak değerlendirilmesi için gereken kriterleri belirlemelerini sağlamaktadır. Platform, taksonomi kapsamına giren ek ekonomik faaliyetler için teknik tarama kriterlerini belirleyen ikincil mevzuat çalışmalarının devam etmesi nedeniyle geliştirilmeye açıktır.

2. AB Taksonomi Hesaplayıcısı

[AB Taksonomi Hesaplayıcısı](#), kullanıcıların Taksonomi Yönetmeliği'nin 8. Maddesi kapsamındaki ikincil mevzuatta belirtilen raporlama yükümlülüklerini anlamalarına ve yerine getirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış etkileşimli bir araçtır.

İkincil mevzuat, bu işletmelerin beyan etmesi gereken ciro, sermaye harcamaları (CapEx) ve operasyonel harcamalar (OpEx) ile ilgili temel performans göstergelerini (KPI) tanımlamaktadır. AB Taksonomi Hesaplayıcısı, finansal olmayan bir kuruluşun taksonomiye uygunluğunu ve uyumunu belirlemek ve KPI'larını hesaplamak için tamamlaması gereken adımlar boyunca kullanıcılara rehberlik etmektedir. Mevcutta hesaplayıcı yalnızca İklim Değişikliği Azaltım hedefi için ciro, sermaye harcaması ve faaliyet harcaması KPI'larını hesaplamak için kullanılmaktadır. AB Taksonomi Hesaplayıcısı'nın, şirketlerin ikincil mevzuat uyarınca yaptıkları raporlamaların yerine geçmediğini de belirtmek önemlidir.

3. Sıkça Sorulan Sorular (SSS) Veri Deposu

[SSS veri deposu](#), kullanıcıların AB Taksonomisi, raporlama yükümlülükleri ve ikincil mevzuatta belirtilen teknik tarama kriterleri hakkındaki sorularına yanıt bulmalarına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Avrupa Komisyonu tarafından, AB Taksonomisi hakkında yayınlanan tüm Sıkça Sorulan Sorular belgelerini tek bir yerde toplamaktadır.

4. AB Taksonomisi Kullanıcı Kılavuzu

⁹ <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/>

[AB Taksonomisi Kullanıcı Kılavuzu](#), bu alanda uzman olmayanlar için bir rehber niteliğindedir. AB Taksonomisi'nin ne olduğunu ve sürdürülebilir finansın daha geniş düzenleyici çerçevesi içindeki rolünü açıklamaktadır. Ayrıca, taksonomi uyumunu değerlendirmek için 12 pratik kullanım örneği ile gösterilen ayrıntılı bir kılavuz sunmaktadır. Bu kullanım örnekleri, kullanıcıların karşılaşılabilecekleri başlıca uygulama zorluklarının üstesinden gelmelerine yardımcı olmaktadır.

Özetle, AB'nin kılavuzları aracılığıyla taksonomi kullanıcılarına bilgi sağlama girişimleri oldukça kapsamlıdır. "AB Taksonomi Gezgini" faydalı bilgiler ve araçlar sunan faydalı bir merkezdir. **Bununla birlikte, AB'nin Yeşil Taksonomi hakkında bilgi sağladığı birçok kanal bulunmaktadır. Bilgi kaynaklarının dağınıklığı ve taksonomisinin teknik düzeydeki karmaşıklığı, kullanıcılar ve genel olarak kamuoyunda önemli bir kafa karışıklığına sebep olmaktadır. Bu nedenle Türkiye de kendi kılavuz ilkelerini ve ilgili bilgi mecralarını geliştirme konusunda AB deneyiminden faydalanılarak, kullanıcıların taksonomiye ilişkin bilgilere kolaylıkla ulaşabileceği tutarlı ve sade bir sistem kurulması tavsiye edilmektedir.**

4.2. Güney Afrika Taksonomisi

Güney Afrika, sürdürülebilir faaliyetlerin raporlanması konusunda rehberlik sağlayan üç belge yayınlamıştır. İlk ikisi Johannesburg Borsası (Johannesburg Stock Exchange-JSE) tarafından borsaya kote şirketlere yöneliktir. Daha detaylı taksonomi beyan talimatları, Ulusal İş Girişimi (National Business Initiative-NBI) ve Carbon Trust tarafından hazırlanan Kullanıcı Kılavuzu'nda bulunmaktadır.

4.2.1.JSE Sürdürülebilirlik Beyan Kılavuzu Haziran 2022

JSE'nin Sürdürülebilirlik Beyan Kılavuzu¹⁰, hem kuruluşun finansal performansını etkileyen sürdürülebilirlikle ilgili riskler ve fırsatlar, hem de kuruluşun insanlar, çevre ve ekonomi üzerindeki etkileri hakkındaki bilgilerin kalitesini ve kullanılabilirliğini artırmayı amaçlamaktadır. Kılavuz, sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği ile ilgili bilgilerin beyanına odaklanan dünya çapındaki önde gelen girişimlerle uyumludur ve bu girişimlerden ilham almaktadır. Bunlar, GRI Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını, İklimle İlgili Finansal Beyan Görev Gücü (Taskforce on Climate-related Disclosures-TCFD) tarafından özetlenen tavsiyeleri ve Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi'nin (International Integrated Reporting Council-IIRC) Uluslararası <IR> Çerçevesini kapsamaktadır. Ayrıca bu kılavuz, çeşitli emsal borsalar tarafından sunulan Sürdürülebilirlik ve ESG kılavuzlarının yanı sıra çok sayıda başka çerçeve ve standarttan da yararlanmaktadır. Daha da önemlisi bilgilendirme kılavuzu, bu küresel girişimlerden herhangi birinin yerini almayı amaçlamamaktadır; amacı daha ziyade, Güney Afrika'nın kendine özgü bağlamı için açık bir destek sağlarken, şirketlere karmaşık raporlama standartları alanında yön bulmalarına yardımcı olmaktır.

Belgede belirtildiği gibi: Beyan Kılavuzu, daha iyi karar alma ve eyleme geçmek için daha faydalı, tutarlı ve karşılaştırılabilir sürdürülebilirlik beyanı sağlamayı amaçlamaktadır. Kılavuz, bunu başarmak için şunları amaçlamaktadır:

- İhraççıların hızla gelişen sürdürülebilirlik açıklamaları ortamında yollarını bulmalarına yardımcı olmak ve küresel raporlama standartlarının yakınsamasını desteklemek,

¹⁰ <https://www.jse.co.za/sites/default/files/media/documents/JSE%20Sustainability%20Disclosure%20Guidance%20June%202022.pdf>

- Kuruluşun sürdürülebilirlik yönetişiminin, diğer yönetim uygulamalarının ve ilgili ESG ölçütlerine ilişkin performanslarının beyanına yönelik ticari gerekçesinin ana hatlarıyla belirtilmesi,
- Sürdürülebilirlik sorunlarındaki inovasyon fırsatlarına olan ilgiyi teşvik etmek; ve
- Ulusal Kalkınma Planı ve BM SKA'ları gibi ulusal ve uluslararası sürdürülebilir kalkınma taahhütlerine ve önceliklerine ulaşılmasına katkıda bulunmaya yardımcı olmak.

Taksonomi uyum raporlaması söz konusu olduğunda, kılavuz ölçütü bir şirketin "*Belirli sosyal veya çevresel faydalar sağlamak veya belirli sürdürülebilirlik zorluklarını ele almak üzere tasarlanmış ürün ve hizmetlerden elde edilen gelirin yüzdesini raporlaması gerektiğini belirtmektedir; eğer şirket faaliyetlerini sürdürülebilir olarak etiketlemek için bir taksonomi veya kıyaslama uyguluyorsa, kullanılan kıyaslamayı ve kıyaslama kriterlerini nasıl karşıladıklarını raporlamalıdır.*"

4.2.2. İklim Değişikliği Beyan Kılavuzu Haziran 2022¹¹

Bu kılavuzun amacı, iklimle bağlantılı bilgilerin beyanında geçerli küresel kriterlere açıklık getirmektir. İhraççıları bu dönüştürücü sürece başlatmak için sistematik, adım adım ilerleyen bir yol haritası sunmaktadır. Bir başlangıç pusulası görevi gören bu kılavuz, iklimle ilgili ayrıntıları raporlarına ilk kez dahil etmeye başlayanlara yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda, Geçiş Hazırlığı, önemli etkilerin, risk ve fırsatların değerlendirilmesi, veri doğrulaması ve veri güvencesi gibi iklimle ilgili gelişmiş beyan uygulamalarını daha fazla araştırmak isteyenlerin ihtiyaçlarını kapsayan tamamlayıcı kaynaklar sunmaktadır. Kılavuz, ihraççıların iklimle ilgili konularda anlaşılır, yeknesak ve eyleme geçirilebilir bilgilere olan evrensel ihtiyacın farkında olarak hazırlanmıştır. Bu Kılavuz, piyasanın bu talebi anlamasını kolaylaştırmak için bir araçtır ve Güney Afrika piyasasında iklimle bağlantılı bilgilerin raporlanmasına yönelik metodolojiler konusunda yeknesaklığı teşvik etmeye çalışmaktadır.

4.2.3. Yeşil Finans Taksonomisi Kullanıcı Kılavuzunun Yeşil Finans Taksonomisi Taslağına Uygulanması Haziran 2021 (Çalışma Taslağı)¹²

JSE'nin web sitesinde yayımlanan rehber dokümanlardan biri olan taslak kullanıcı kılavuzu, yeşil taksonominin uygulanmasına dair adım adım rehberlik sunmaktadır. Aynı zamanda değerlendirme ve beyan önerileriyle birlikte, taksonomi uyumunu belirlemenin yanı sıra finansal ölçütleri ve ilgili etki ölçütlerini belirleme konusunda rehberlik sağlamaktadır. Ayrıca, Kılavuzun ekinde bir **Taksonomi Beyan Şablonu** yer almaktadır.

4.3. Çin Taksonomisi (Kataloğu)

Çin'in çeşitli yeşil ve sürdürülebilirlikle ilgili kılavuzları, yönergeleri ve sınıflandırma sistemleri bulunmaktadır. Bunlar, yeşil krediler için kılavuzlar, yeşil tahviller için garanti edilen projelerin Kataloğu ("Çin Taksonomisi" olarak kabul edilir) ve SKA'ların finansal taksonomisidir. Raporlama gereklilikleri, yeşil/sürdürülebilir projeler için fon kullanımına ilişkin bilgilere odaklanmaktadır. **Bunlar, AB'nin raporlama gereklilikleri gibi tüzel kişilik düzeyinde raporlama gereklilikleri değildir.** Bu nedenle, tüzel kişilik düzeyinde taksonomi raporlama kılavuzları bulunmamaktadır.

4.4. Endonezya Yeşil Taksonomisi

¹¹ https://www.jse.co.za/sites/default/files/media/documents/JSE%20Climate%20Disclosure%20Guidance_June%202022.pdf

¹² <https://sustainablefinanceinitiative.org.za/wp-content/uploads/2021/06/Draft-Green-Finance-Taxonomy-User-Guidance.pdf>

Endonezya'nın yeşil taksonomisi henüz belirli raporlama gerekliliklerine sahip olmadığı için şirketler tarafından gönüllü olarak uygulanmaktadır. Endonezya'nın Yeşil Taksonomisi, finansal hizmetler sektörüne yeşil faaliyetlerin sınıflandırılması konusunda daha iyi bir anlayış sağladığı için önemli görülmektedir. Bir finansal ürün ve/veya hizmetin yeşil faaliyetlerini sınıflandırarak, yeşil taksonominin yeşil sektöre kredi veya finansman tahsisinin uygulanmasında raporlama ve periyodik izleme ihtiyaçlarını kolaylaştırması beklenmektedir.

Mevcut odak alanlarından biri olarak, Finansal Hizmetler Kurumu (Financial Services Authority-OJK), Sürdürülebilir Finans Yol Haritası Faz II kapsamında çeşitli alanlarda faaliyet göstermektedir. Bu faaliyetler arasında, **Yeşil Taksonomi'ye uygun olarak yeşil finansman ve araçları içeren finansal hizmetlerin raporlanması sisteminin geliştirilmesi** de bulunmaktadır. Raporlama gereklilikleri ve standartları tanımlandıktan sonra kılavuz dokümanın geliştirilmesi beklenmektedir.

4.5. Meksika Yeşil Taksonomisi

Meksika'nın Taksonomisi, çevresel ve sosyal hedefleri olan yeşil yatırımlar için kılavuz ilkeler ve tanımlar sunmaktadır. Öncelikli sektörleri (tarım, enerji, su temini, inşaat, imalat, ulaşım, atık yönetimi) kapsamaktadır. Ayrıca sosyal kapsayıcılık, cinsiyet eşitliği ve sürdürülebilir şehirler gibi sosyal hedefleri de içermektedir (Detaylar için Görev-1 kapsamındaki raporu inceleyiniz). Meksika'nın Yeşil Taksonomisi henüz belirli raporlama gerekliliklerine sahip değildir- çünkü şirketlerin taksonomiye takip etmesi gönüllülük esasına dayanmaktadır. Taksonomi, henüz Mart 2023'te yayımlandığı için, raporlama gerekliliklerinin ve ilgili kılavuzlar hala geliştirme sürecindedir.

4.6. Güney Kore K-Taksonomisi

K-Taksonomisi, AB Taksonomisi ile uyumlu çevresel hedeflere sahiptir (Detaylar için Görev-1 kapsamındaki raporu inceleyiniz). Ayrıca, yeşil faaliyetlerin değerlendirilmesinde Önemli Zarar Vermeme ve asgari sosyal güvence önlemlerini de uygulamaktadır. Pilot kullanım durumu ve uygulaması, şu ana kadar, öncelikle gönüllülük esasına dayalı tahviller için geçerlidir. Şirketlerin yeşil taksonomiye göre raporlama yapmasını gerektirmez. **Raporlama gereklilikleri ve standartları daha sonraki aşamalarda geliştirilebilir.**

5. Raporlama Kılavuzları Üzerine Değerlendirmeler ve Tavsiyeler

Yukarıdaki analizler ışığında, proje kapsamında öneriler aşağıda listelenmektedir:

Yerel raporlama gerekliliklerinin uyumlaştırılması: Türkiye'nin **tek bir sürdürülebilirlik raporlaması** yaklaşımını benimsemesi tavsiye edilmektedir (Detaylar için Görev-4 kapsamındaki raporu inceleyiniz). Türkiye, raporlama gerekliliklerinin tümünü kapsayacak tek bir raporlama çerçevesi ve şablonu geliştirmeyi tercih edebilir. Sektörler arasında geçerli olacak tek bir raporlama yaklaşımı etkili ve verimli olacaktır. Raporlama yapan kuruluşlar için mevzuata uyumu kolaylaştırırken, devlet kurumları tarafından etkin bir düzenleyici gözetim yapılmasına da olanak sağlayacaktır. İlgili tüm paydaşları bilgilendirmek için tek bir rapor noktası oluşturacaktır. Tek bir raporlama çerçevesinin kapsam ve içerik gerekliliklerinin ilgili tüm kamu kurumlarıyla birlikte geliştirilmesi gerekecektir.

Resmi taksonomi portalı: Türkiye'nin, taksonomisinin tüm yönleri hakkında bilgi sağlamak ve toplamak için tek bir resmi bilgi portalı olarak kullanılabilecek çevrimiçi bir yeşil taksonomi portalı geliştirmesi önerilmektedir. Bu portal aynı zamanda, raporlama kılavuzlarını, standartları ve son tarihleri paylaşmak için kullanılabilir. Kullanıcılar için **rapor veri deposu** olarak kullanılabilir. Çevrimiçi sistem, kurumlardan taksonomi raporlarını sunmalarını talep etmek için kullanılabilir ve dış denetim sürecine izin verebilir. Ayrıca, taksonomi ile ilgili mali eğilimlerin canlı olarak izlenmesi için de kullanılabilir. İlgili tüm paydaşlar, güvenilir, inanılır ve karşılaştırılabilir bilgi kaynağı olarak işlev görecek olan platformun kamuya açık bölümlerine erişebilir.

Uluslararası raporlama çerçevelerini takip etmek için uzmanlık gereklidir: Uluslararası düzeyde taksonomi raporlama gerekliliklerini ve standartlarını takip etmek için kamu kurumlarında uzmanlara ihtiyaç vardır. Özellikle, AB Taksonomisi ile uyum ihtiyacı kurumsal kapasite gelişimini gerektirmektedir. **AB pazarlarının yatırım ve ticaret akışları açısından önemi göz önüne alındığında, AB Yeşil Taksonomi raporlama gereklilikleriyle birlikte çalışabilirliğin kapsamının belirlenmesi, Türkiye'nin Yeşil Taksonomisi için kritik öneme sahip olacaktır.** AB'nin taksonomi düzenlemesi ve ilgili raporlama gereklilikleri hızla gelişmekte ve derinleşmekte olmasından ötürü, AB'nin raporlama gerekliliklerini takip eden ve Türkiye'nin taksonomi raporlama gerekliliklerini koordine eden kamu sektörü uzmanlarına ihtiyaç duyulacaktır.

Veri yönetimi: Etkili raporlama için veri kalitesi ve kullanılabilirliği kritik faktörlerdir. **Sürdürülebilirlik verilerini** konsolide etmek, standartlaştırmak, izlemek ve raporlamak için kamu sektörü odaklı veri yeteneklerine ihtiyaç duyulacaktır; **bu veriler çevrimiçi platform altında derlenebilir ve dağıtılabilir.** Ayrıca, ESG veri sağlayıcılarının düzenlenmesi ve denetlenmesi gerekecektir. Özel sektör taksonomi raporlamasına dayalı verileri toplayacak, bir araya getirecek ve standartlaştıracak bir açık veri kamu platformunun oluşturulması ve tasarımı konusunda tavsiyelerde bulunmak üzere paydaşları bir araya getirmek için bir **Taksonomi Veri Yönlendirme Komitesi** geliştirilebilir.

Düzenleyici gözetim: Türkiye'nin yeşil taksonomi raporlamasını izlemek, uygulamak ve uygulatmak (raporlama zorunlu olduğunda) için kurumsal kapasite geliştirmesi gerekecektir. Teknik tarama kriterlerinin ve koruma önlemlerinin uygun kullanımını izlemek ve standartlaştırmak için sektörel ve tematik uzmanlığa ihtiyaç duyulacaktır. Yeşil taksonomi ile ilgili mali eğilimleri analiz etmek ve politika çalışmalarını bilgilendirmek için uzmanlara da ihtiyaç duyulacaktır.

Denetçiler için akreditasyon: Türkiye, yeşil taksonomi raporlamasıyla ilgili olarak denetçiler için akreditasyon standartları tanımlamak isteyebilir. Zorunlu denetim gereklilikleri, şirketler ve finansal piyasa katılımcıları için raporlama zorunluluklarının bir parçası olabilir. Zorunlu üçüncü taraf denetimleri raporlamanın tutarlılığını artıracaktır.

6. Taksonominin Potansiyel Kullanıcıları için Önerilen Raporlama Kılavuzları

6.1. Raporlama şablonu

Proje kapsamında, Türkiye'nin tek taksonomi raporlama portalını ve rapor veri deposunu kapsayacak çevrimiçi bir raporlama portalı geliştirmesi önerilmektedir. Portaldaki yerleşik şablonlar, kurumlar için raporlama sürecini kolaylaştırırken, KPI'ların kamu yetkilileri tarafından canlı olarak izlenmesine olanak tanıyacaktır. Tüm paydaşların portalı doğru bilgi kaynağı olarak kullanabilmesi için bilgilerin belirli bileşenleri de kamuya açık hale getirilebilir.

Finansal olmayan kuruluşlar için, **finansman kaynağına (SoF) ilişkin isteğe bağlı ek bir KPI ile birlikte** AB şablonuna dayalı bir raporlama şablonu önerilmektedir (Ek A rapor şablonunu inceleyiniz).

Finansal kuruluşlar için, Avrupa Bankacılık Otoritesi'nin şablonunun daha basit bir versiyonu olan bir raporlama şablonu önerilmektedir (Ek B rapor şablonunu inceleyiniz).

- **AB'de faaliyet gösteren Türk şirketleri ve Türkiye'de faaliyet gösteren AB'de yerleşik şirketler için kolaylık sağlamasından ötürü, Türkiye'nin AB ile benzer formatı kullanması önemle tavsiye edilmektedir. Uzun vadede, Türkiye'nin Taksonomisi'nin başlangıcından itibaren benzer bir raporlama şablonunun kullanılması, ilgili taksonomilerin tüm kullanıcıları için birlikte çalışabilirlik ve karşılıklı tanımanın uygulanmasını kolaylaştıracaktır.**
- **Türkiye, benzer bir şablon kullansa da taksonomisini resmileştirirken kendi raporlama şablonuna hedefler veya yol gösterici ilkeler eklemeyi/çıkarımayı düşünebilir. Şablonun temel yapısı AB'ninkine benzeyebilirken, gerektiğinde diğer bileşenler Türkiye'nin kendi bağlamını yansıtabilir.**
- Türkiye'nin, çevrimiçi taksonomi portalının bir parçası olarak, kullanıcıların çevrimiçi olarak hazır bulunan şablonları doldurmak için izlemeleri gereken farklı adımları kolayca anlamalarını sağlayan bir çevrimiçi **taksonomi hesaplayıcısı** sunması tavsiye edilmektedir. Portal, resmi başvuru versiyonunu doldurmadan önce raporlayacak kurumları eğitmek için test versiyonu olarak bir hesap makinesine sahip olabilir. Araç, kullanıcılara belirlenen KPI'larla ilgili olarak taksonomi-uygunluklarını ve uyumlarını hesaplamalarına ve göndermelerine olanak tanıyan mantıksal bir akışla rehberlik edecektir.

Şablon, önerilen dört KPI için basit ve tutarlı bir yaklaşım izlemektedir. Her bir KPI için kuruluşlar şablondaki sayfalardan birinde raporlama yapmaları gerekmektedir.

Bir sonraki bölümde yer alan **doğrulama protokolünü** de içerebilecek temel bir kullanım rehberi bölümün devamında sunulmaktadır. Bu, dahili ve/veya harici denetçilerin içeriği ve varlık düzeyinde taksonomi raporlama sürecini doğrulamasına olanak tanıyacaktır. Doğrulama protokolü kendi kendini açıklar niteliktedir. Uygulamaya konduğunda, Türkiye'nin Resmi Taksonomisi'ne ilişkin hususları yansıtacak şekilde genişletilebilir/ayarlanabilir.

Kılavuz ayrıca, İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından planlanan taksonomi uygulama sürecinin resmi zaman çizelgesine göre tüm tüzel kişilik kategorileri için raporlama gerekliliklerinin kapsamını ve son tarihlerini gösteren net bir **zaman çizelgesini** de içerecektir.

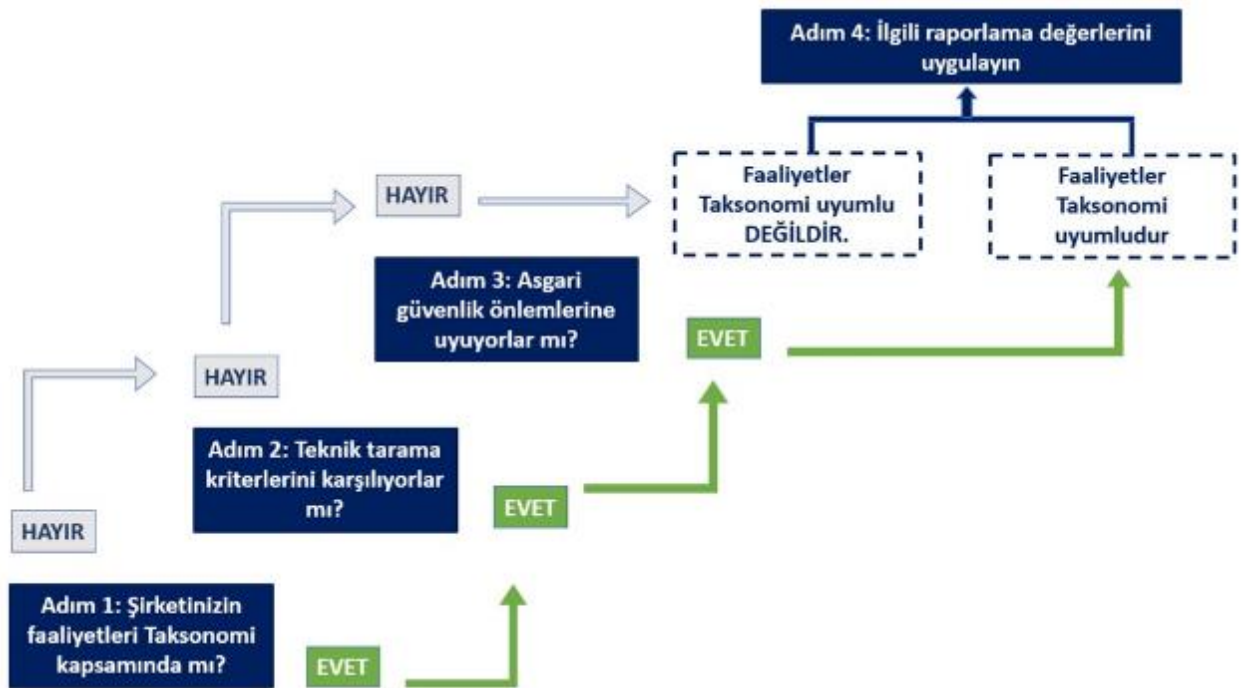
6.2. Kullanım Rehberi

Raporlama yapan kuruluşlar, taksonomiyle ilgili sorumluluklarına ilişkin yol gösterici, kolay ve kullanıcı dostu bir rehberle başvurarak fayda sağlayacaklardır.

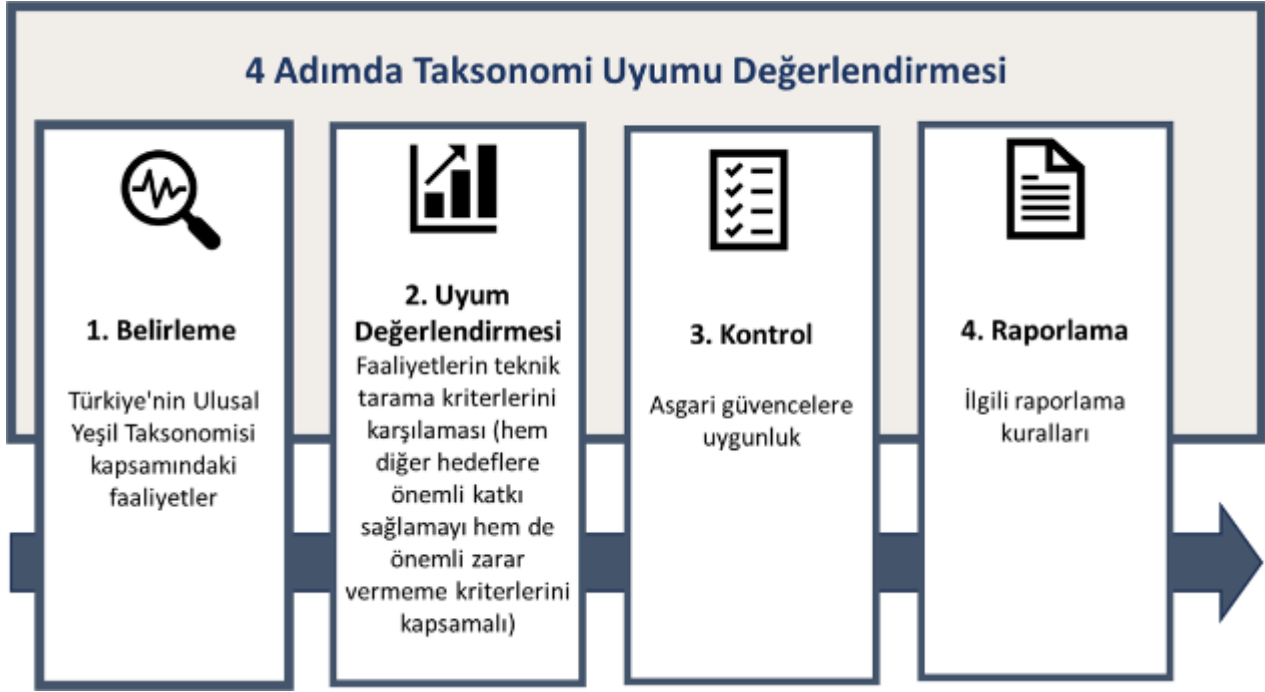
Raporlamanın Adımları:

- Faaliyetlerinizin taksonomiye uygun ve uyumlu olup olmadığını belirlemek için adım adım prosedür izlenmeli.
- Teknik tarama kriterleri uygulanmalı ve asgari güvence önlemlerine uygunluğu kontrol edilmeli (Şekil 3 ve 4'ü inceleyiniz).
- Faaliyetleriniz teknik tarama kriterlerine ve asgari güvence önlemlerine uygunsa, raporlama amacıyla her bir KPI için mali değerleri hesaplanmalı.

Şekil 3 Taksonomiye Uygun ve Uyumlu Faaliyetlerin Belirlenmesi için Adımlar: FS Proje Ekibi, 2023

Şekil 4 Taksonomi Beyan Adımları- FS Proje Ekibi, 2023

6.3. Finansal Olmayan Kuruluşlar için Kılavuz

AB'de faaliyet gösteren Türk şirketleri ve Türkiye'de faaliyet gösteren AB'de yerleşik şirketler için kolaylık sağlayacağından ötürü, Türkiye'nin AB ile benzer formatı kullanmasını tavsiye edilmektedir. Uzun vadede, Türkiye Taksonomisi'nin başlangıcından itibaren benzer bir raporlama şablonunun kullanılması, ilgili taksonomilerin tüm kullanıcıları için birlikte çalışabilirlik ve karşılıklı tanınmanın uygulanmasını kolaylaştıracaktır.

Kurumunuzun raporlama amaçları için raporun ekinde bulunan şablonu kullanabilirsiniz:

- 1) Kurumunuz için geçerli olan ekonomik faaliyetleri (taksonomi tarafından tanımlandığı şekilde) listelemek için Sütun 1'i kullanınız (Şekil-5'i inceleyiniz).
- 2) Sütun 1'de listelenen ilgili faaliyetlerin NACE kodlarını (varsa) girmek için Sütun 2'yi kullanınız.
- 3) İlk sütunda listelenen faaliyetlerle ilgili KPI'lara ilişkin finansal verileri girmek için Sütun 3 ve 4'ü kullanınız. Ciro KPI'ı için, listelenen faaliyetle ilişkilendirilmiş geliri giriniz; Capex KPI'ı için ilgili sermaye harcamasını ve Opex KPI'ı için ilgili operasyonel harcamalarını giriniz. Şablon bir sonraki sütundaki yüzde değerlerini otomatik olarak hesaplayacaktır.
- 4) Faaliyetin taksonominin hedeflerine önemli katkı sağlayıp sağlamayacağını ve ne ölçüde sağlayacağını belirtmek için mali değerlerin yanındaki sütunları kullanınız.

Not: Mevcut şablonda altı hedef listelenmiştir (çoğu taksonominin kapsadığı hedefler bu projede de ele alınmıştır), ancak Türkiye'nin kendi taksonomisini nasıl tanımladığına bağlı olarak tamamlayıcı hedefler eklenebilir (ilgili sütun turuncu renklidir).

- 5) Taksonomi ilkelerinin (AB söz konusu olduğunda "Önemli Zarar Vermeme") yerine getirilip getirilmediğini işaretlemek için çevresel hedeflerin yanındaki sütunları kullanınız (Evet/Hayır)

Not: Mevcut şablonda altı hedef listelenmiştir (çoğu taksonominin kapsadığı hedefler bu projede de ele alınmıştır), ancak Türkiye'nin kendi taksonomisini nasıl tanımladığına bağlı olarak ek hedefler eklenebilir (ilgili sütun turuncu renklidir).

- 6) Asgari güvencelere uyulup uyulmadığını belirtmek için ilkelerle ilgili son sütunun sağ tarafındaki sütunu kullanınız (Evet/Hayır).

Şekil 5 Ekonomik Faaliyetler Listesi, Önemli Katkı Kriterleri ve Taksonomi Prensiplerinin Raporlama Şablonu Üzerinde Gösterimi, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023

Ekonomik Faaliyetler (1)	Kod (2)	Mutlak Sermaye Harcamaları (3)	Finansman Kaynakları - Listedeki Seçim (İç, dış-ikinci derece kredi, borç, tahvil, öz sermaye finansmanı, hisse vs.)	En büyük beirlenmiş kaynak kategorisine göre finans kaynağı	En büyük kaynağın oranı (%)	Önemli Katkı Sağlama Kriteri										TR	DNSH Kriteri ('Önemli Zarar Vermeme')						TR	Asgari güvencik önlemleri (17)
						İklim Değişikliği Azaltım (5)*	İklim Değişikliğine Uyum (6)	Su (7)	Kirillik (8)	Dönüşel Ekonomi (9)	Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler (10)	Türkiye Yeşil Taksonomisi kapsamına olan diğer çevresel hedeflerin eklenmesi	İklim Değişikliği Azaltım (11)	İklim Değişikliğine Uyum (12)	Su (13)	Kirillik (14)	Dönüşel Ekonomi (15)	Biyoçeşitlilik (16)	Türkiye Yeşil Taksonomisi kapsamına olan diğer çevresel hedeflerin eklenmesi					
Örnekler (örnek amaçlıdır)		Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	Sermaye harcamalarının %50'inin üzerinde olan kaynakları listele	Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	%	%	%	%	%	%	%			E/H	E/H	E/H	E/H	E/H	E/H		E/H			
A. TAKSONOMİYE UYGUN FAALİYETLER																								
A.1. Çevresel Sürdürülebilir Faaliyetlerin Sermaye Harcamaları (Taksonomiyle Uyumlu)																								
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		2.000.000,00	İç Kredi	1.500.000,00	75%											E	E	E	E	E	E			
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi		2.000.000,00	Dış Kredi	1.780.000,00	89%											E	E	E	E	E	E			
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx B)		1.000.000,00	Yeşil Tahvil	590.000,00	59%											E	E	E	E	E	E			
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		1.000.000,00	Sürdürülebilirlikle bağlantılı tahvil	550.000,00	55%											E	E	E	E	E	E			
Batarya üretimi		10.000,00	Öz Sermaye	7.800,00	78%											E	E	E	E	E	E			
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri		800.000,00	Hükümet Teşviği	712.000,00	89%											E	E	E	E	E	E			
Eski binaların yenilenmesi		12.000,00	Çevre Piyasaları (ETS, karbon dengeleme vs)	11.400,00	95%											E	E	E	E	E	E			
Çevresel sürdürülebilir faaliyetlerin sermaye		6.822.000,00												E	E	E	E	E	E	E	E			
A.2 Taksonomiye Uygun Fakat Çevresel Sürdürülebilir Faaliyet Değil (Taksonomiyle Uyumlu Değil)																								
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		180.000,00	Öz Sermaye	127.800,00	71%																			
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi		180.000,00	Dış Kredi	140.400,00	78%																			
Yeni binaların inşaatı		200.000,00	Öz Sermaye	110.000,00	55%																			
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx A)		200.000,00	Hisse	130.000,00	65%																			
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		200.000,00	İç Kredi	178.000,00	89%																			
Batarya üretimi		190.000,00	Öz Sermaye	186.200,00	98%																			
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri		190.000,00	Hisse	144.400,00	76%																			
Eski binaların yenilenmesi		188.000,00	İç Kredi	103.400,00	55%																			
Finansman Kaynağı	Taksonomiyle Uyumlu		Taksonomiye Uygun																					
Öz Sermaye	7.800,00	0,2%	424.000,00	38%																				
İç Kredi	1.500.000,00	29%	281.400,00	25%																				
Dış Kredi	1.780.000,00	35%	140.400,00	13%																				
Hisse	0,00	0%	274.400,00	24%																				
Yeşil Tahvil	590.000,00	11%	0,00	0%																				
Sürdürülebilirlik bağlantılı tahvil	550.000,00	11%	0,00	0%																				
Hükümet Teşviği	712.000,00	14%	0,00	0%																				
Çevre Piyasaları (ETS, karbon dengeleme vs)	11.400,00	0,2%	0,00	0%																				
Toplam	5.151.200,00	100%	1.120.200,00	100%																				

KPI'ları için ciro, operasyonel harcamalar ve sermaye harcamaları olmak üzere raporlama şablonunun sayfaları üç kategoriye ayrılmıştır (Şekil 6,7 ve 8). Taksonomi raporlaması kapsamına giren şirketler, faaliyetlerinin ne ölçüde taksonomi kapsamında olduğunu (taksonomiye uygunluk-taksonomide listelenen ekonomik faaliyetleri tanımlar; teknik tarama kriterlerini karşılaması gerekmez)- ve özellikle teknik tarama kriterlerine uyduklarına dair bilgileri (yani taksonomiyle uyumlu olduklarını) yıllık raporlarına dahil etmeleri

* Bu örneklerle doldurulmuş şablon, taksonomiyle uyumlu sermaye harcama kaynaklarının, taksonomiye uygun sermaye harcamalarına oranının kırılımını gösterir.

KPI'ları için ciro, operasyonel harcamalar ve sermaye harcamaları olmak üzere raporlama şablonunun sayfaları üç kategoriye ayrılmıştır (Şekil 6,7 ve 8). Taksonomi raporlaması kapsamına giren şirketler, faaliyetlerinin ne ölçüde taksonomi kapsamında olduğunu (taksonomiye uygunluk-taksonomide listelenen ekonomik faaliyetleri tanımlar; teknik tarama kriterlerini karşılaması gerekmez)- ve özellikle teknik tarama kriterlerine uyduklarına dair bilgileri (yani taksonomiyle uyumlu olduklarını) yıllık raporlarına dahil etmeleri gerekecektir.

Şekil 6 KPI-Ciro Rapor Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023

Ekonomik Faaliyetler (1)	Kod (2)	Mutlak Ciro (3)	Ciro Oran (4)
Örnekler (örnek amaçlıdır)		Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	%
A. TAKSONOMİYE UYGUN FAALİYETLER			64%
A.1. Çevresel Sürdürülebilir Faaliyetler (Taksonomiye Uyumlu)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetin devralınması	NACE	4.200.000,00	4,7%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi	NACE	2.200.000,00	2,5%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi	NACE	1.230.000,00	1,4%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri	NACE	200.000,00	0,2%
Eski binaların yenilenmesi	NACE	1.220.000,00	1,4%
Çevresel sürdürülebilir faaliyetlerin cirosu (Taksonomiye Uyumlu) (A.1)		9.050.000,00	10,2%
A.2 Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir faaliyet değil (Taksonomiye uyumlu olmay)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetin devralınması		4.850.000,00	5%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi		9.800.000,00	11%
Yeni binaların inşaatı		12.000.000,00	14%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi		7.000.000,00	8%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		970.000,00	1%
Batarya üretimi		5.000.000,00	6%
Çimento üretimi		2.000.000,00	2%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri		4.800.000,00	5%
Eski binaların yenilenmesi		980.000,00	1%
Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir olmayan faaliyetlerin cirosu (Taksonomiye uyumlu olmayan faaliyetler) (A.2)		47.400.000,00	54%
Toplam (A.1+A.2)		56.450.000,00	64%
B. Taksonomiye Uygun Olmayan Faaliyetler			
Taksonomiye Uygun Olmayan Faaliyetlerin Cirosu		32.000.000,00	36%
Toplam (A+B)		88.450.000,00	100%

Şekil 7 KPI-Sermaye Harcamaları (CapEx) Rapor Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023

Ekonomik Faaliyetler (1)	Kod (2)	Mutlak Sermaye Harcamaları (3)	Sermaye Harcamaları Oranı (4)
Örnekler (örnek amaçlıdır)		Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	%
A. Taksonomiye Uygun Faaliyetler			64%
A.1. Çevresel Sürdürülebilir Faaliyetlerin sermaye harcamaları (Taksonomiye Uyumlu)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		2.000.000,00	15,44%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi (CapEx A)		2.000.000,00	15,44%
Fosil dışı yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx B)		1.000.000,00	7,72%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi (CapEx B)		1.000.000,00	7,72%
Batarya üretimi (CapEx A)		10.000,00	0,08%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri (CapEx A)		800.000,00	6,18%
Eski binaların yenilenmesi (CapEx A)		12.000,00	0,09%
Sermaye harcamalarının çevresel sürdürülebilir faaliyetleri (Taksonomiye Uyumlu) (A.1)		6.822.000,00	52,7%
A.2 Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir faaliyet değil (Taksonomiye Uyumlu Değil)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		180.000,00	1%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi (CapEx A)		180.000,00	1%
Yeni binaların inşaatı		200.000,00	2%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx A)		200.000,00	2%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi (CapEx A)		200.000,00	2%
Batarya üretimi		190.000,00	1%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri (CapEx A)		190.000,00	1%
Eski binaların yenilenmesi		188.000,00	1%
Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir olmayan faaliyetlerin sermaye harcamaları (Taksonomiye uyumlu olmayan faaliyetler) (A.2)		1.528.000,00	12%
Toplam (A.1+A.2)		8.350.000,00	64%
B. Taksonomiye Uygun Olmayan Faaliyetler			
Taksonomiye uygun olmayan faaliyetlerin sermaye harcamaları		4.600.000,00	36%
Toplam (A+B)		12.950.000,00	100%

Şekil 8 Operasyonel harcamalar (OpEx) KPI Şablonu, AB Raporlama Kılavuzları, faaliyetler ve rakamlar sadece örnek amaçlıdır, AB Raporlama Şablonu Temel Alınarak FS Proje Ekibi Tarafından Tasarlanmıştır, 2023

Ekonomik Faaliyetler (1)	Kod (2)	Mutlak Faaliyet Harcamaları (3)	Sermaye Harcamalarının Oranı (4)
Örnekler (örnek amaçlıdır)		Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	%
A. Taksonomiye Ugun Faaliyetler			9%
A.1. Çevresel Sürdürülebilir Faaliyetler (Taksonomiye uyumlu)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		9.000,00	0,0%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi (OpEx A)		9.000,00	0,0%
Yeni binaların inşaatı		9.000,00	0,0%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (OpEx A)		9.000,00	0,0%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (OpEx C)		3.000,00	0,0%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		12.000,00	0,0%
Batarya üretimi (OpEx A)		15.000,00	0,1%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri (OpEx A)		12.000,00	0,0%
Eski binaların yenilenmesi		9.000,00	0,0%
Faaliyet harcamalarının çevresel sürdürülebilir faaliyetleri (Taksonomiye uyumlu) (A.1)		87.000,00	0,4%
A.2 Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir faaliyet değil (Taksonomiye Uyumlu Değil)			
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		291.000,00	1%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi (OpEx C)		300.000,00	1%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (OpEx A)		291.000,00	1%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi (OpEx A)		288.000,00	1%
Batarya üretimi		285.000,00	1%
Güneş termal ısısından soğutma/ısıtma çözümleri		288.000,00	1%
Eski binaların yenilenmesi		291.000,00	1%
Taksonomiye uygun fakat çevresel sürdürülebilir olmayan faaliyetlerin faaliyet harcamaları (Taksonomiye uyumlu olmayan faaliyetler) (A.2)		2.034.000,00	8%
Toplam (A.1+A.2)		2.121.000,00	9%
B. Taksonomiye Uygun Olmayan Faaliyetler			
Taksonomiye uygun olmayan faaliyetlerin operasyonel harcamaları		21.900.000,00	91%
Toplam (A+B)		24.021.000,00	100%

İsteğe bağlı Finansman Kaynağı KPI'ı için dört farklı düzeyde raporlama yapılacaktır (Şekil 9):

- Finansman kaynağı- yurtiçi, uluslararası krediler, yeşil tahvil, öz sermaye finansmanı vb.
- Belirlenen en büyük kaynak kategorisine göre finansman kaynağı (%50'nin üzerinde bir rakama karşılık gelmelidir)
- En büyük kaynağın oranı (%)
- Taksonomiye uygunluk ve taksonomiye uyuma göre her bir kaynak kategorisinin toplam finansman içindeki payı

Şekil 9 Finansman Kaynağı KPI, FS Proje Ekibi, 2023

Ekonomik Faaliyetler (1)	Kod (2)	Mutlak Sermaye Harcamaları (3)	Finansman Kaynakları - Listeden Seçim (İç, dış, ikinci derece kredi, borç, tahvil, öz sermaye finansmanı, hisse vs.)	En büyük belirlenmiş kaynak kategorisine göre finans kaynağı	En büyük kaynağın oranı (%)
Örnekler (örnek amaçlıdır)		Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	Sermaye harcamalarının %50'nin üzerinde olan kaynakları listele	Milyon (rakamlar örnek amaçlıdır)	%
A. TAKSONOMİYE UYGUN FAALİYETLER					
A.1. Çevresel Sürdürülebilir Faaliyetlerin Sermaye Harcamaları (Taksonomiye Uyumlu)					
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		2.000.000,00	İç Kredi	1.500.000,00	75%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi		2.000.000,00	Dış Kredi	1.780.000,00	89%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx)		1.000.000,00	Yeşil Tahvil	590.000,00	59%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		1.000.000,00	Sürdürülebilirlikte bağlantılı tahvil	550.000,00	55%
Batarya üretimi		10.000,00	Öz Sermaye	7.800,00	78%
Güneş termal ısıtma/soğutma/ısıtma çözümleri		800.000,00	Hükümet Teşviği	712.000,00	89%
Eski binaların yenilenmesi		12.000,00	Çevre Piyasaları (ETS, karbon dengeleme vs)	11.400,00	95%
Çevresel sürdürülebilir faaliyetlerin sermaye harcamaları (Taksonomiye Uyumlu) (A.1)		6.822.000,00			
A.2 Taksonomiye Uygun Fakat Çevresel Sürdürülebilir Faaliyet Değil (Taksonomiye Uyumlu Değil)					
Binaların satın alınması ve mülkiyetinin devralınması		180.000,00	Öz Sermaye	127.800,00	71%
Biyoenerjiden ısıtma/soğutma çözümleri ve enerji ortak üretimi		180.000,00	Dış Kredi	140.400,00	78%
Yeni binaların inşaatı		200.000,00	Öz Sermaye	110.000,00	55%
Fosil olmayan yenilebilir gaz ve sıvı yakıtlardan elektrik üretimi (CapEx)		200.000,00	Hisse	130.000,00	65%
Elektrik ısı pompalarının kurulumu ve yönetimi		200.000,00	İç Kredi	178.000,00	89%
Batarya üretimi		190.000,00	Öz Sermaye	186.200,00	98%
Güneş termal ısıtma/soğutma/ısıtma çözümleri		190.000,00	Hisse	144.400,00	76%
Eski binaların yenilenmesi		188.000,00	İç Kredi	103.400,00	55%
Finansman Kaynağı	Taksonomiye Uyumlu	Taksonomiye Uygun			
Öz Sermaye	7.800,00	0,2%	424.000,00	38%	
İç Kredi	1.500.000,00	29%	281.400,00	25%	
Dış Kredi	1.780.000,00	35%	140.400,00	13%	
Hisse	0,00	0%	274.400,00	24%	
Yeşil Tahvil	590.000,00	11%	0,00	0%	
Sürdürülebilirlik bağlantılı tahvil	550.000,00	11%	0,00	0%	
Hükümet Teşviği	712.000,00	14%	0,00	0%	
Çevre Piyasaları (ETS, karbon dengeleme vs)	11.400,00	0,2%	0,00	0%	
Toplam	5.151.200,00	100%	1.120.200,00	100%	

6.4. Finansal Kurumlar (Bankalar) için Kullanım Rehberi

Bankalar, taksonomiye uygun ve taksonomiye uyumlu faaliyetlerin finansmanını aşağıdaki adımları izleyerek raporlayacaklardır:

- Şablon içinde, yeşil varlık oranını içeren temel performans göstergelerinin nasıl hesaplandığına dair bir genel bakış sunun,
- YVO'yu karşı muhatabın yalnızca ciro uyumuna dayalı olarak raporlayın.

Figure 10 GAR Şablonu, Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) Finansal Kurumlar için Raporlamadan uyarlanmıştır, FS Proje Ekibi,2023

İklim Değişikliği: Yeşil Varlık Oranı hesaplaması

Milyon EUR		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		İklim Değişikliği Azaltımı (IDA)					İklim Değişikliğine Uyum (İDU)					TOPLAM (IDA + İDU)				
		Taksonominin kapsadığı ilgili sektörlerle yönelik					Taksonominin kapsadığı ilgili sektörlerle yönelik					Taksonominin kapsadığı ilgili sektörlerle yönelik				
		Çevresel sürdürülebilir (Taksonomiyle)					Çevresel sürdürülebilir (Taksonomiyle)					Çevresel sürdürülebilir (Taksonomiyle Uyumlu)				
			İhtisas kredileri	Geçiş Faaliyetleri	Kolaylaştırıcı Faaliyetler			İhtisas kredileri	Uyum Faaliyetleri	Kolaylaştırıcı Faaliyetler			İhtisas kredileri	Geçiş/Uyum Faaliyetleri	Kolaylaştırıcı Faaliyetler	
Hem pay hem de paydada YVO'nun kapsadığı varlıklar																
1	YVO hesaplamasına uygun krediler ve avanslar, borçlanma senetleri ve yüksek frekanslı ticarete konu olmayan özkaynak araçları															
2	Finansal Kuruluşlar															
3	Kredi Kuruluşlarının															
4	Kredi ve Avansları															
5	Borçlanma Senetleri, gelirlerin kullanımı dahil (UoP)															
6	Özkaynak araçları															
7	Diğer Finansal Kuruluşlar															
8	Yatırım Şirketlerinin															
9	Kredi ve Avansları															
10	Borçlanma Senetleri, gelirlerin kullanımı dahil (UoP)															
11	Özkaynak araçları															
12	Varlık Yönetimi Şirketlerinin															
13	Kredi ve Avansları															
14	Borçlanma Senetleri, gelirlerin kullanımı dahil (UoP)															
15	Özkaynak araçları															
16	Sigorta Şirketlerinin															
17	Kredi ve Avansları															
18	Borçlanma Senetleri, gelirlerin kullanımı dahil (UoP)															
19	Özkaynak araçları															
20	Finans Dışı Kuruluşlar (Raporlama Yükümlülüğüne Tabi)															
21	Kredi ve Avansları															
22	Borçlanma Senetleri, gelirlerin kullanımı dahil (UoP)															
23	Özkaynak araçları															
24	Hanehalkı															
25	Kredileri konut amaçlı taşınmaz mallar ile teminatlandırılmış															
26	Bina yenileme kredileri															
27	Motorlu taşıt kredileri															
28	Yerel Yönetim Finansmanı															
29	Barınma Finansmanı															
30	Diğer yerel yönetim finansmanı															
31	Zilyetliğin devralınması yoluyla elde edilen teminatlar: konut ve ticari taşınmazlar															
32	TOPLAM YVO Varlıkları															
YVO hesaplaması için paydan çıkarılan varlıklar (paydada kapsanan)																
33	Ulusal Finansal olmayan şirketler (raporlama yükümlülüklerine tabi değil)															
34	Kredi ve Avansları															
35	Borçlanma Senetleri															
36	Özkaynak araçları															
37	Yabancı Finansal Olmayan Şirketler (raporlama yükümlülüklerine tabi olmayan)															
38	Kredi ve Avansları															
39	Borçlanma Senetleri															
40	Özkaynak araçları															
41	Türevler															
42	Talep üzerine bankalararası krediler															
43	Nakit ve nakitle ilişkili varlıklar															
44	Diğer varlıklar (örneğin şerefiye, emtia vb.)															
45	PAYDADAKİ TOPLAM VARLIKLAR (YVO)															
YVO hesaplamasında hem pay hem de paydadan çıkarılan diğer varlıklar																
46	Devletler															
47	Merkez Bankaları riski															
48	Ticaret defteri															
49	PAY VE PAYDADAN ÇIKARILAN TOPLAM VARLIKLAR															
50	TOPLAM VARLIKLAR															

Tablo 2 Finansal Kurumlar için Raporlama Şablonu Kullanım Talimatları, Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) “Finansal Kurumlar için Raporlama” kılavuzundan uyarlanmıştır, FS Proje Ekibi, 2023

Sütunlar	Talimatlar
a	<u>Taksonominin Kapsadığı Sektörlere Finansman Sağlayan Varlıkların Oranı</u> Taksonomi ile ilgili faaliyetleri finanse eden varlık stoğunun (yani uygun varlıklar) toplam kapsanan varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir. KPI'nin paydasını, iklim değişikliği azaltım amacıyla taksonomiye uygun sektörleri finanse eden ilgili varlıkların brüt taşıma değeri oluşturacaktır. KPI'nin paydası, resmi olarak tanımlanan (örneğin, bankacılık düzenleyicisi tarafından) kapsanan varlıkların brüt taşıma değeri olacaktır.
b	<u>Çevresel Olarak sürdürülebilir Varlıklar</u> Çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğunun (yani uyumlu varlıklar) uygun varlıklar stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir. KPI'nin pay değeri, iklim değişikliği azaltım amacıyla çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden uygun varlıkların brüt taşıma değeri olacaktır. KPI'nin paydası, kapsanan risklerin brüt taşıma değeri olacaktır.
c	<u>İhtisas Kredileri</u> İklim değişikliği azaltım amacıyla çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden ihtisas kredileri olarak kategorize edilen varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
d	<u>Geçiş Faaliyetleri</u> İklim değişikliği azaltım amacına yönelik geçiş faaliyetleriyle ilgili varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
e	<u>Kolaylaştırıcı Faaliyetler</u> İklim değişikliği azaltım amacına yönelik faaliyetlerin kolaylaştırılması ile ilgili varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetlere finansman sağlayan varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
f	<u>Taksonominin Kapsadığı Sektörlere Finansman Sağlayan Varlıkların Oranı</u> Taksonominin kapsadığı faaliyetleri finanse eden varlık stoğunun (yani uygun varlıklar) toplam kapsanan varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
g	<u>Çevresel Olarak Sürdürülebilir Faaliyetler</u> Çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğunun (yani uyumlu

Sütunlar	Talimatlar
	varlıklar) uygun varlıklar stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
h	<u>İhtisas Kredileri</u> İklim değişikliğine uyum amacıyla çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden özel krediler olarak kategorize edilen varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
i	<u>Uyum Faaliyetleri</u> İklim değişikliğine uyum hedefine yönelik uyum faaliyetleriyle ilgili varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
j	<u>Kolaylaştırıcı Faaliyetler</u> İklim değişikliğine uyum hedefine yönelik kolaylaştırıcı faaliyetlerin varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
k	<u>Taksonominin Kapsadığı Sektörlere Finansman Sağlayan Varlıkların Oranı</u> İklim değişikliği azaltım ve iklim değişikliğine uyum hedefleri için taksonomiye uygun faaliyetleri finanse eden varlıkları (yani, uygun varlıklar) finanse eden varlık stoğunun oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
l	<u>Çevresel Olarak Sürdürülebilir Faaliyetler</u> İklim değişikliği azaltım ve uyum hedeflerine yönelik çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğunun uygun varlıklar stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
m	<u>İhtisas Kredileri</u> İklim değişikliği azaltım ve uyum hedeflerine yönelik çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden ihtisas kredileri olarak kategorize edilen varlık stoğunun çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri finanse eden varlık stoğu içindeki oranı. Bu kalem yüzde olarak ifade edilecektir.
n	<u>Geçiş/Uyum Faaliyetleri</u> Yüzde, (d) ve (i) sütunlarına karşılık gelecektir.
o	<u>Kolaylaştırıcı Faaliyetler</u> Yüzde, sütun (e) ve sütun (j)'ye karşılık gelecektir.

6.5. **Doğrulama Protokolü**

Taksonomi raporlaması, teknik değerlendirme süreçleri, standartları ve gereklilikleri dolayısıyla, dahili ve harici doğrulama süreçleri içermektedir. Dahili doğrulama, raporlama yapan kuruluşlara, taksonomi yönetmeliği kapsamında sağladıkları bilgilerin onaylandığı ve doğru olduğu konusunda güvence verecektir.

Ayrıca, raporlama yapmakla yükümlü olan kuruluşlar için harici bir doğrulama sürecinin gerekli olması tavsiye edilmektedir. Taksonomi raporlarında yer alan bilgiler, ideal olarak ulusal ve/veya uluslararası kamu kurumları tarafından akredite edilmiş deneyimli uzmanlar tarafından denetlenmelidir.

Aşağıda, raporda sunulan bilgilerdeki hata veya eksikliklerin tespit edilmesini kolaylaştırmaya yardımcı olacak bir anket modeli sunulmaktadır. Doğrulama modelinin içeriğinin, kamu yetkilileri tarafından kararlaştırılacak kapsam, tarama kriterleri ve ilkelere göre uyarlanması gerekecektir. Doğrulama protokolü kurumun yasal temsilcileri tarafından imzalanmalı ve bu protokol taksonomi raporlarını toplamak ve işlemekten sorumlu olan kamu kurumuna sunulacak nihai raporlama şablonunun bir parçası olmalıdır.

Taksonomi raporlaması için çevrimiçi bir rapor teslim ve saklama portalı önerilmektedir. Bu portal, doğrulama sürecinin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlayacak dahili işlevlerle de geliştirilebilir. Sistem, dahili ve harici denetçilerin atanmasına izin verecek şekilde tasarlanabilir. Rapor teslim ve onaylarının yetkilendirilmesi için dahili bir süreç akışı da geliştirilebilir. Ayrıca, kamu yetkililerinin doğrulama sürecinin çeşitli safhalarını etkin bir şekilde izlemelerine ve kontrol etmelerine de olanak sağlayacaktır.

Tablo 3 Model Doğrulama Protokolü

KONTROL HUSUSLARI					
KRİTERLER	ONAYLAMA GEREKLİLİKLERİ	KRİTER DEĞERLENDİRMESİ	RAPOR YÖNETİCİSİ (GEREKLİ)	İÇ DENETÇİ (İSTEĞE BAĞLI)	DIŞ DENETÇİ (İSTEĞE BAĞLI)
KURUMSAL SINIRLAR					
Kurumlar, taksonomiye uyumunu ve uygunluğunu iştirak düzeyinde değil, ana kuruluş veya grup düzeyinde sunmalıdır.	Tüm iştirakler raporlanmalı ve ana kuruluşa dahil edilmelidir.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kuruluş, taksonomi düzenlemesinin hedef sınırları içindeki tüm ilgili unsurlar için rapor sunar. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kuruluş, ilgili iştirakleri	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
Ana kurumlar, tüm iştiraklerin KPI'larını da					

raporlarına dahil etmelidir.		raporlamaz ve onları taksonomi düzenlemesinin hedef sınırlarına dahil etmez.			
BELİRLEME					
Taksonomi raporlama kapsamına giren kurumlar, Türkiye'nin Yeşil Taksonomi'si kapsamındaki ticari faaliyetlerini belirlemelidir.	Üç KPI'nın (ciro, faaliyet harcaması ve sermaye harcaması) tamamında taksonomiye uygun ticari faaliyetlerinin oranı hesaplanmalıdır.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kurum, taksonomi yönetmeliğinin ilgili tüm temel performans göstergelerini raporlar. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kurum bir veya daha fazla temel performans göstergesi raporlamamıştır.	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
DEĞERLENDİRME					

Taksonomi raporlama kapsamına giren kurumlar, ticari faaliyetlerinin Türkiye'nin Yeşil Taksonomisi'nin teknik tarama kriterlerini karşılayıp karşılamadığını değerlendirmelidir.	Üç KPI'nın (ciro, faaliyet harcaması ve sermaye harcaması) tamamında teknik tarama kriterlerine dayalı olarak taksonomiyle uyumlu ticari faaliyetlerinin oranı hesaplanmalıdır.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kurum, taksonomi yönetmeliğinin ilgili tüm temel performans göstergelerini raporlar. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kurum bir veya daha fazla temel performans göstergeleri raporlamamıştır.	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
--	---	---	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

KONTROL

Taksonomi raporlama kapsamına giren kurumlar, ticari faaliyetlerinin "Önemli Zarar Vermeme" kriterlerine uygun olup olmadığını kontrol etmelidir.	Taksonominin hedeflerine (örneğin; iklim değişikliği azaltım) önemli katkı sağlama kriterlerine uygunluğu "Önemli Zarar Vermeme" kriterini karşılamalıdır.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kurum tüm "Önemli Zarar Vermeme" kriterlerini uygular. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kurum bir veya daha fazla "Önemli Zarar Vermeme" kriterini uygulamamıştır.	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
---	--	---	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Taksonomi raporlama kapsamına giren kurumlar, ticari faaliyetlerinin Türkiye'nin Yeşil Taksonomisi'nin asgari güvencelerine uygun olup olmadığını kontrol etmelidir.	Taksonomide yer alan asgari güvencelere (örneğin; işçi hakları dahil insan hakları, rüşvet/yolsuzluk, vergilendirme, adil rekabet) uyulmalıdır.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kurum tüm asgari güvence tedbirlerine uymaktadır. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kurumun bir veya daha fazla asgari güvence önlemine uymamıştır.	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
--	---	---	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

RAPORLAMA

Taksonomi raporlama kapsamına giren kurumlar, taksonomi raporlarının resmi rapor şablon gerekliliklerine uygun olup olmadığını kontrol etmelidir.	Kamu yetkilileri tarafından tanımlanan resmi rapor şablonu gerekliliklerine uyulmalıdır.	Kriterler şu durumda karşılanmış sayılır: Kurum resmi raporlama şablonuna uymaktadır. Kriter şu durumda karşılanmamış sayılır: Kurumun resmi raporlama şablonuna uymamıştır.	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)	Kriter Karşılandı (E/H)
---	--	---	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

7. Ekler

1. Ek-1: Türkiye Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) ESG Raporlama Şablonu

	İlkelere uyum durumunun “Evet” veya “Kismen” olarak belirlenmesi halinde kamuya açıklanan bilgilere ilişkin rapor bilgisine/bağlantıya yer verilmesi gerekmektedir.	UYUM DURUMU				AÇIKLA MA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR BİLGİSİ (Sayfa numarası da belirtilmelidir) / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
İlkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara “Açıklama” sütununda yer verilir.							
Talep edilen bilgilerin hangi kapsamda konsolide veya solo olarak sunulduğunun “Açıklama” sütununda belirtilmesi gerekmektedir.							
	A. Genel İlkeler						
	A1. Strateji, Politika ve Hedefler						
A1.1	Ortaklık yönetim kurulu tarafından öncelikli çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ÇSY) konuları, riskleri ve fırsatları belirlenmiştir.						
	Ortaklık yönetim kurulu tarafından ÇSY politikaları (Örn: Çevre Politikası, Enerji Politikası, İnsan Hakları ve Çalışan Politikası vb.) oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.						
A1.2	ÇSY politikaları kapsamında belirlenen kısa ve uzun vadeli hedefler kamuya açıklanmıştır.						
	A2. Uygulama/İzleme						
A2.1	ÇSY politikalarının yürütülmesinden sorumlu komiteler ve/veya birimler ile ÇSY konularıyla ilgili ortaklıktaki en üst düzey sorumlular ve görevleri belirlenerek kamuya açıklanmıştır.						
	Sorumlu komite ve/veya birim tarafından, politikalar kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler yıl içinde en az bir kez yönetim kuruluna raporlanmıştır.						
A2.2	ÇSY hedefleri doğrultusunda uygulama ve eylem planları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.						
A2.3	ÇSY Kilit Performans Göstergeleri (KPG) ile söz konusu göstergelere yıllar bazında ulaşma düzeyi kamuya açıklanmıştır.						
A2.4	İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansını iyileştirici faaliyetler kamuya açıklanmıştır.						
	A3. Raporlama						
A3.1	Faaliyet raporlarında ortaklığın sürdürülebilirlik performansına, hedeflerine ve eylemlerine ilişkin bilgi anlaşılabilir, doğru ve yeterli bir şekilde verilmiştir.						
A3.2	Ortaklık tarafından, faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileri ile ilişkili olduğuna ilişkin bilgi kamuya açıklanmıştır.						
A3.3	ÇSY konularında aleyhte açılan ve/veya sonuçlanan, ÇSY politikaları açısından önemli nitelikteki ve/veya faaliyetleri önemli ölçüde etkileyecek davalar kamuya açıklanmıştır.						
	A4. Doğrulama						
A4.1	Ortaklığın ÇSY Kilit Performans ölçümleri bağımsız üçüncü tarafça doğrulanmış ve kamuya açıklanmıştır.						
	B. Çevresel İlkeler						

	İlkelere uyum durumunun “Evet” veya “Kısmen” olarak belirlenmesi halinde kamuya açıklanan bilgilere ilişkin rapor bilgisine/bağlantıya yer verilmesi gerekmektedir. İlkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara “Açıklama” sütununda yer verilir. Talep edilen bilgilerin hangi kapsamda konsolide veya solo olarak sunulduğunun “Açıklama” sütununda belirtilmesi gerekmektedir.	UYUM DURUMU				AÇIKLA MA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR BİLGİSİ (Sayfa numarası da belirtilmelidir) / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B1	Ortaklık, çevre yönetimi alanındaki politika ve uygulamalarını, eylem planlarını, çevresel yönetim sistemlerini (ISO 14001 standardı ile bilinmektedir) ve programlarını kamuya açıklamıştır.						
B2	Çevre yönetimine ilişkin bilgilerin verilmesinde hazırlanan çevresel raporlara ilişkin olarak raporun kapsamı, raporlama dönemi, raporlama tarihi, raporlama koşulları ile ilgili kısıtlar kamuya açıklanmıştır.						
B3	A2.1'de verilmiştir.						
B4	Menfaat sahipleri (Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve çalışanlar gibi) bazında performans teşvik sistemleri kapsamında ödüllendirme kriterlerine dahil edilen çevresel hedefler kamuya açıklanmıştır.						
B5	Öncelikli olarak belirlenen çevresel sorunların iş hedeflerine ve stratejilerine nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.						
B6	A2.4'te verilmiştir.						
B7	Operasyon süreci dahil ortaklık değer zinciri boyunca tedarikçi ve müşterileri de kapsayacak şekilde çevresel konuların nasıl yönetildiği, iş hedeflerine ve stratejilere nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.						
B8	Çevre konusunda ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının politika oluşturma süreçlerine dahil olup olunmadığı ve bu kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birlikleri kamuya açıklanmıştır.						
B9	Çevresel göstergeler (Sera gazı emisyonları (Kapsam-1 (Doğrudan), Kapsam-2 (Enerji dolaylı), Kapsam-3 (Diğer dolaylı), hava kalitesi, enerji yönetimi, su ve atık su yönetimi, atık yönetimi, biyoçeşitlilik etkileri) ışığında çevresel etkileri ile ilgili bilgileri dönemsel olarak karşılaştırılabilir bir şekilde kamuya açıklanmıştır.						
B10	Verileri toplamak ve hesaplamak için kullanılan standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.						
B11	Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak rapor yılı için çevresel göstergelerinin artış veya azalışı kamuya açıklanmıştır.						
B12	Çevresel etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli hedefler belirlenmiş, bu hedefler ve geçmiş yıllarda belirlenen hedeflere göre ilerleme durumu kamuya açıklanmıştır.						
B13	İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler kamuya açıklanmıştır.						
B14	Ürünler ve/veya hizmetlerin çevreye potansiyel olumsuz etkisini önlemek veya bu etkileri minimuma indirmek amacıyla program ya da prosedürler oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.						
	Üçüncü tarafların (örn. tedarikçi, alt yüklenici, bayi vb.) sera gazı emisyon miktarlarında azaltım sağlamaya yönelik aksiyonlar alınmış ve bu aksiyonlar kamuya açıklanmıştır.						

	İlkelere uyum durumunun “Evet” veya “Kısmen” olarak belirlenmesi halinde kamuya açıklanan bilgilere ilişkin rapor bilgisine/bağlantıya yer verilmesi gerekmektedir. İlkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara “Açıklama” sütununda yer verilir. Talep edilen bilgilerin hangi kapsamda konsolide veya solo olarak sunulduğunun “Açıklama” sütununda belirtilmesi gerekmektedir.	UYUM DURUMU				AÇIKLA MA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR BİLGİSİ (Sayfa numarası da belirtilmelidir) / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B1 5	Çevresel etkileri azaltmaya yönelik girişim ve projelerin sağladığı çevresel fayda/kazanç ve maliyet tasarrufları kamuya açıklanmıştır.						
B1 6	Enerji tüketimi (doğal gaz, motorin, benzin, LPG, kömür, elektrik, ısıtma, soğutma vb.) verileri Kapsam-1 ve Kapsam-2 olarak kamuya açıklanmıştır.						
B1 7	Raporlama yılında üretilen elektrik, ısı, buhar ve soğutma hakkında kamuya açıklama yapılmıştır.						
B1 8	Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, sıfır veya düşük karbonlu elektriğe geçiş konusunda çalışmalar yapılmış ve kamuya açıklanmıştır.						
B1 9	Yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verileri kamuya açıklanmıştır.						
B2 0	Enerji verimliliği projeleri yapılmış ve enerji verimliliği projeleri sayesinde elde edilen enerji tüketim ve emisyon azaltım miktarı kamuya açıklanmıştır.						
B2 1	Su tüketimi, varsa yer altından veya yer üstünden çekilen, geri dönüştürülen ve deşarj edilen su miktarları, kaynakları ve prosedürleri kamuya açıklanmıştır.						
B2 2	Operasyonlar veya faaliyetlerinin herhangi bir karbon fiyatlandırma sistemine (Emisyon Ticaret Sistemi, Cap & Trade veya Karbon Vergisi) dâhil olup olmadığı kamuya açıklanmıştır.						
B2 3	Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bilgisi kamuya açıklanmıştır.						
B2 4	Ortaklık içerisinde karbon fiyatlandırması uygulanıyor ise ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.						
B2 5	Ortaklığın çevresel bilgilerini açıkladığı platformlar kamuya açıklanmıştır.						
C. Sosyal İlkeler							
C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları							
C1. 1	İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Türkiye’nin onayladığı ILO Sözleşmeleri ve diğer ilgili mevzuatı kapsayacak şekilde Kurumsal İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası oluşturulmuş, politikanın uygulanmasıyla ilgili sorumlular belirlenmiş ve politika ile sorumlular kamuya açıklanmıştır.						
C1. 2	Tedarik ve değer zinciri etkileri de gözetilerek adil iş gücü, çalışma standartlarının iyileştirilmesi, kadın istihdamı ve kapsayıcılık konularına (cinsiyet, ırk, din, dil, medeni durum, etnik kimlik, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ailevi sorumluluklar, sendikal faaliyetler, siyasi görüş, engellilik, sosyal ve kültürel farklılıklar vb. konularda ayırım yapılmaması gibi) çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.						
C1. 3	Belirli ekonomik, çevresel, toplumsal faktörlere duyarlı kesimlerin (düşük gelirli kesimler, kadınlar vb.) veya azınlık haklarının/fırsat eşitliğinin gözetilmesi konusunda değer zinciri boyunca alınan önlemler kamuya açıklanmıştır.						

	İlkelere uyum durumunun “Evet” veya “Kısmen” olarak belirlenmesi halinde kamuya açıklanan bilgilere ilişkin rapor bilgisine/bağlantıya yer verilmesi gerekmektedir. İlkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara “Açıklama” sütununda yer verilir. Talep edilen bilgilerin hangi kapsamda konsolide veya solo olarak sunulduğunun “Açıklama” sütununda belirtilmesi gerekmektedir.	UYUM DURUMU				AÇIKLA MA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR BİLGİSİ (Sayfa numarası da belirtilmelidir) / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
C1.4	Ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı ve çocuk işçi çalıştırılmasını önleyici ve düzeltici uygulamalara ilişkin gelişmeler kamuya açıklanmıştır.						
C1.5	Çalışanlara yapılan yatırım (eğitim, gelişim politikaları), tazminat, tanınan yan haklar, sendikalaşma hakkı, iş/hayat dengesi çözümleri ve yetenek yönetim konularına çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.						
	Çalışan şikâyetleri ve anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin mekanizmalar oluşturularak uyuşmazlık çözüm süreçleri belirlenmiştir.						
	Çalışan memnuniyetinin sağlanmasına yönelik olarak raporlanan dönem içinde yapılan faaliyetler kamuya açıklanmıştır.						
C1.6	İş sağlığı ve güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.						
	İş kazalarını önleme ve sağlığın korunması amacıyla alınan önlemler ve kaza istatistikleri kamuya açıklanmıştır.						
C1.7	Kişisel verilerin korunması ve veri güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.						
C1.8	Etik politikası oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır						
C1.9							
C1.10	Çalışanlara ÇSY politikaları ve uygulamaları konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitim programları düzenlenmiştir.						
C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve İnisiyatifler							
C2.1	Müşteri şikâyetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin müşteri memnuniyeti politikası düzenlenmiş ve kamuya açıklanmıştır.						
C2.2	Paydaşlarla yürütülen iletişim (hangi paydaş, konu ve sıklık) hakkında bilgiler kamuya açıklanmıştır.						
C2.3	Raporlamalarda benimsenen uluslararası raporlama standartları açıklanmıştır.						
C2.4	Sürdürülebilirlik ile ilgili benimsenen prensipler, imzacı veya üye olunan uluslararası kuruluş, komite ve ilkeler kamuya açıklanmıştır.						
C2.5	Borsa İstanbul'un ve/veya uluslararası endeks sağlayıcıların sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak için geliştirmelerde bulunulmuş, çalışmalar yürütülmüştür.						
D. Kurumsal Yönetim İlkeleri							
D1	Sürdürülebilirlik alanındaki tedbirler ve stratejilerin belirlenmesinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurulmuştur.						
D2	Sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi						

	<i>İlkelere uyum durumunun “Evet” veya “Kısmen” olarak belirlenmesi halinde kamuya açıklanan bilgilere ilişkin rapor bilgisine/bağlantıya yer verilmesi gerekmektedir.</i> <i>İlkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara “Açıklama” sütununda yer verilir.</i> <i>Talep edilen bilgilerin hangi kapsamda konsolide veya solo olarak sunulduğunun “Açıklama” sütununda belirtilmesi gerekmektedir.</i>	UYUM DURUMU				AÇIKLA MA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR BİLGİSİ (Sayfa numarası da belirtilmelidir) / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
	hakkında farkındalığın artırılması konusunda çalışmalar yapılmıştır.						

2. Ek-A: Finansal Olmayan Kuruluşlar için Önerilen Taksonomi Raporlama Şablonu- 4 KPI

3. Ek-B: Finansal Kuruluşlar için Önerilen Şablon (EBA Temelli)